

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PROPAGANDA DŽIHÁDU

Autor práce: Pavel Vyhnálek

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Štěpán Strnad, PhD

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2024

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta:
Pavel Vyháněk
Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Prezenční
Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Propaganda džihádu

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Jihadist Propaganda

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulu):
PhDr. Štěpán Strnad, PhD.
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): Únor 2023

Cíl bakalářské práce:

Primárním cílem bakalářské práce je posoudit hrozby džihádistské propagandy, které mají vliv na radikalizaci ať už muslimů nebo zahraničních bojovníků a boj proti takovéto propagandě Evropskou unií. V návaznosti na stanovený primární cíl bude sekundárním cílem práce porovnání propagandistických materiálů teroristických organizací.

Student: Pavel Vyháněk	2.5.2023 datum	 podpis
Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Strnad, PhD.	30.5.2023 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	2.6.2023 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	6.6.2023 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	7.6.2023 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu Mgr. Štěpánu Strnadovi, PhD za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

VYHNÁLEK, P. *Propaganda džihádu: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2024, 58 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Štěpán Strnad, PhD

Klíčová slova: Islamismus, extremismus, propaganda, džihád, EU, ISIS, al-Káida, Taliban

Bakalářská práce se zabývá propagandou džihádu, její hrozbou a vlivem na radikalizaci. Teoretická část se zabývá islamismem a extremismem, které úzce souvisí s islámským terorizmem a tedy i propagandou džihádu. Dále se teoretická část věnuje džihádu a jeho spojení se svatou válkou a globálnímu džihádu, který je hodně používaný teroristickými organizacemi. Popsány jsou zde i strategie a propagandistické materiály tří nejznámějších teroristických organizací. Praktická část obsahuje komparativní výzkum v podobě tabulek rozdělených podle porovnávaných kritérií. Dále je zpracována analýza rozdílných aspektů každé tabulky s přídavkem názoru autora. Cílem bakalářské práce je porovnání propagandistických materiálů vydávané islamistických džihádistických organizací a boj EU proti takové propagandě na internetu, jaké hrozby představuje propaganda džihádu a jaký vliv má na radikalizaci mladých lidí, muslimů a zahraničních bojovníků.

ABSTRACT

VYHNÁLEK, P. *Jihad propaganda*. České Budějovice: The college of European and Regional Studies, 2024, 58 p. Supervisor: Mgr. Štěpán Strnad, PhD

Key words: Islamism, extremism, propaganda, jihad, EU, ISIS, al-Qaeda, Taliban

Bachelor thesis deals with the propaganda of Jihad, its threat and influence on radicalization. The theoretical part addresses Islamism and extremism, which are closely related to Islamic terrorism and thus also Jihad propaganda. Furthermore, the theoretical part focuses on Jihad and its connection to holy war and global Jihad, which is heavily utilized by terrorist organizations. Strategies and propaganda materials of the three most well-known terrorist organizations are described here. The practical part includes a comparative study in the form of tables divided according to the compared criteria. Additionally, an analysis of different aspects of each table is provided with the author's opinion. The aim of the bachelor thesis is to compare the propaganda materials issued by Islamist Jihadist organizations and the EU's fight against such propaganda on the internet, what threats Jihad propaganda poses, and what influence it has on radicalization of young people, Muslims and foreign fighters.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Operacionalizace základních a souvztažných pojmů.....	11
2.1 Islamismus.....	11
2.2 Extremismus.....	12
2.3 Džihád	13
2.4 Terorismus.....	13
2.5 Radikalizace	14
2.6 Propaganda	15
3 Islamismus a extremismus	16
3.1.1 Mediální interpretace islamismu.....	16
3.1.2 Islamismus pohledem muslimů a islamistů	17
3.1.3 Islamismus v současné době	18
3.1.4 Radikální verze islamismu	19
3.2 Extremismus.....	20
3.2.1 Náboženský extremismus.....	20
3.2.2 Islámský extremismus.....	20
4 Islámský džihád.....	22
4.1 Náboženský džihád.....	22
4.2 Džihád a svatá válka.....	23
4.3 Globální džihád	24
5 Islámská džihádistická propaganda.....	26
5.1 ISIS.....	27
5.1.1 Rekruti.....	28
5.1.2 Dabiq.....	29

5.1.3	Videa ISIS	33
5.2	al-Káida	34
5.2.1	Rekruti.....	35
5.2.2	Inspire.....	36
5.2.3	Videa al-Káida	38
5.3	Taliban.....	39
5.3.1	Rekruti.....	40
5.3.2	Azan	41
5.3.3	Videa Taliban	42
6	Boj Evropské unie proti propagandě.....	44
6.1	Nové nařízení parlamentu a rady EU	45
7	Výzkumné šetření.....	47
7.1	Výsledek výzkumného šetření.....	51
	Závěr	54
	Seznam použitých zdrojů	56
	Seznam zkratk	59
	Přílohy.....	60

Úvod

Propaganda džihádu je tématem a bezpečnostní hrozbou už několik let a je jedním z motorů teroristických organizací. Propagandistických materiálů jsou stovky a každá teroristická organizace má vlastní strategii. Proto se autor zaměřil na propagandistické materiály třech nejaktivnějších teroristických organizací.

S příchodem internetu a sociálních sítí se otevřeli možnosti předtím nevídané. Cokoli člověk potřebuje, najde na internetu od hledání informací, videa až k chatování s přáteli stovky až tisíckami kilometrů daleko. Bohužel s touto pokrokovou technologií přichází i velké riziko a tou je propaganda. Celý svět se musel přizpůsobit, což ale platí i pro islamistické džihádistické organizace, které tuhle příležitost využili. Teroristické organizace před příchodem internetu a sociálních sítí vydávali už určitou verzi jejich propagandy, jako například al-Káida, která distribuovala nahrávky svých vůdců, jako byl Usáma bin Ládín na kazetách, CD nebo využívala televize a rozhlas. Teroristické organizace se ale rychle se začali přizpůsobovat nové technologii, některé lépe než jiné, ale nakonec všechny teroristické organizace využili výhody internetu. S přechodem do internetového prostoru se teroristickým organizacím otevřel nový svět, kde můžou publikovat své ideologie.

Určitě každý na internetu nebo v médiích viděl videa, které vydávají teroristické organizace, nad kterými zůstává rozum stát. Od proslovů až po useknuté hlavy, to všechno obsahují propagandistické videa islámských džihádistických organizací, které mají jediný úkol: vyvolat strach, chaos a přivábit nové rekruty, kteří jsou jedním z motorů teroristických organizací.

Co se týče Evropy, tak si je EU vědoma hrozeb propagandy džihádu a vypracovala strategii pro boj s takovou propagandou. Nicméně odstranění pak takového obsahu na stránkách nebo sociálních sítí a zablokování účtů, které to video, příspěvek vydali, musí správce těch stránek.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je porovnání propagandistických materiálů vydávané islamistických džihádistických organizací a boj EU proti takové propagandě na internetu.

Teoretická část se skládá ze 4 hlavních kapitol. Hned na začátku budou vysvětleny pojmy důležité k pochopení tématu bakalářské práce. První kapitola bude rozdělena na dílčí podkapitoly a bude se věnovat Islamismu a Extremismu. V podkapitolách bude rozebrán vliv médií na vytváření pohledu na Islám a muslimy, dále jak vypadá islamismus v dnešní době a radikální verze islamismus. V další podkapitole se autor zaměřil na náboženský extremismus v návaznosti na islámský extremismus a jeho politický význam.

Druhá kapitola se bude zabývat džihádem. Tato kapitola bude rozdělena na tři podkapitoly, kde druhá podkapitola bude ta nejdůležitější. Podkapitola pojednává o spojení džihádu a svaté války, kde toto spojení je často pokřiveno teroristickými organizacemi.

Třetí kapitola teoretické části se bude věnovat propagandě džihádu. Rozebrání propagandistických materiálů a strategií vybraných teroristických organizací.

Poslední kapitola teoretické části bude věnována EU a její strategii a boji proti propagandě džihádu šířené na internetu. Podkapitola se zaměří na nařízení vydané EU v roce 2022 o řešení šíření teroristického obsahu online.

V praktické části bude v rámci hlavního cíle porovnána videa a časopisy vydávané islamistickými džihádistickými organizacemi za účelem strachu a radikalizace. Porovnávání bude probíhat pomocí zjištěných informací a následných tabulek. Kritéria, podle kterých se budou propagandistické materiály porovnávat, jsou: u videí obsah, zpracování, cíl a cílové publikum a u časopisů zaměření, obsah a cílová skupina. Teroristické organizace byly vybrány podle počtu teroristických útoků (vlivem a aktivitou) po světě ať už v minulosti nebo v současné době, taktéž znázorněné tabulkou.

2 Operacionalizace základních a souvztažných pojmů

2.1 Islamismus

Islamismus je termínem, jež má původ na Západě a začal být rozšířen zkoumáním v různých vědních odvětvích, která zkoumají Blízký východ, jeho politiku, kulturu a náboženství. Bezpochyby lze slovo islamismus zařadit mezi pojmy, které charakterizují politickou realitu dneška. Tato fráze se často objevuje nejen v diskusích o islámu, náboženském fundamentalismu a nových formách terorismu, ale i v kontextu migrace, možnostmi multikulturního koexistence a obecněji v souvislosti s rolí náboženství v dnešním světě. Jednoznačné definování pojmu islamismus je skoro nemožné. Pojem je sice hojně používán odborníky i veřejností, ale zařazuje se mezi obdobné a obecné pojmy označující určité ideové směry jako jsou například: „křesťanské politické myšlení“, „sionismus“, „environmentalismus“ a tak podobně.¹

Islamismus se týká politického řádu, nikoliv víry. Přesto není islámismus pouhá politika, ale spíše "religionizovaná politika". V případě islámismu znamená religionizace politiky podporu politického uspořádání, které je považováno za vycházející z vůle Alláha a není založeno na populární suverenitě. Islám samotný toto nečiní. Jako víra, kult a etický rámec implikuje určité politické hodnoty, ale nepředpokládá konkrétní vládní řád. Islámismus vzniká z konkrétní interpretace islámu, ale není to islám: jedná se o politickou ideologii odlišnou od učení náboženství islámu. Vyplývá z toho, že islámismus není, jak je často popsán, obnovením islámu. Neobnovuje, ale spíše konstruuje pojetí islámu nesouznějící s jeho dědictvím. Islámismus volá po návratu islámské historie a slávy, ale stát, ke kterému se snaží "vrátit".²

---

¹ ČEJKA, Marek. *Korán, meč a volební urna: zdroje a podoby islamismu*. Vydání první. Praha: Academia, 2020. 286 stran. Orient; sv. 37. ISBN 978-80-200-3014-6 s. 61-62

² TIBI, Bassam. *Islamism and Islam*. New Haven: Yale University Press, ©2012. xx, 340 s. ISBN 978-0-300-15998-1 s. 24

2.2 Extremismus

V dnešní době se často hovoří o extremismu. Je to je závažný problém, přitahující pozornost médií, veřejnosti a odborníků. Definovat, co extremismus vlastně znamená, není jednoduché, protože existuje mnoho různých pohledů na jeho podstatu. Jednoznačně lze říci, že extremismus je globálním problémem, a různé obory, jako právo, politologie, psychologie, sociologie a kriminologie, se snaží pochopit jeho podstatu. Současná pozornost věnovaná extremismu je zdůvodněná tím, že v některých zemích, včetně České republiky, vidíme vzestup násilí spojeného s rasovou, politickou, náboženskou či jinou intolerancí. Nenávist vůči odlišným občanům se stává hnací silou na mezinárodní i vnitřní úrovni. Je důležité porozumět tomuto problému a zkoumat ho z různých perspektiv. Někteří autoři zdůrazňují, že extremismus je vlastně produktem demokratické společnosti. Tento pohled vychází z předpokladu, že demokracie obvykle nemá dostatečné účinné obranné mechanismy, které by dokázaly efektivně odolávat všem hrozbám. Pokud by demokracie měla příliš razantní opatření, aby se bránila, mohla by snadno ztratit svou demokratickou povahu a sklouznout k diktatuře. To znamená, že každá demokracie, každá společnost založená na demokratických principech, se musí potýkat s určitou mírou extremismu. Tento jev je globální a lze jej pozorovat po celém světě, včetně naší vlastní země. Existuje mnoho různorodých extremistických organizací, skupin a hnutí. Rozpoznat, kdo je považován za extremistu a kdo ne, je často obtížné, protože hranice mezi extremismem a normálním chováním jsou rozsáhlé a nejasné. Tato nejednoznačnost komplikuje identifikaci, co může být považováno za normální a přijatelné, a co spadá do oblasti extremismu. Především je důležité vyjasnit, co přesně znamená termín "extremismus" a jak se projevují aktivitami extremistické skupiny. Kupříkladu Ministerstvo vnitra ČR „označuje pojem extremismus jako vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku. Extremistické postoje jsou způsobilé přejít aktivity, které působí, ať již přímo nebo v dlouhodobém důsledku, destruktivně na stávající demokratický političko-ekonomický systém tj. snaží se nahradit

demokratický systém systémem nedemokratickým (totalitním nebo autoritářským režimem, diktaturou, anarchií)^{3,4}

2.3 Džihád

Džihád, slovo s kořeny v arabštině, vyvolává širokou škálu výkladů, které se odrážejí nejen v současných společenských diskusích, ale také v odborných debatách po celém světě. V islámském kontextu lze džihád chápat jako jakýsi vnitřní boj nebo úsilí o zlepšení osobnosti a souladu s náboženskými hodnotami. To může být vnímáno jako individuální cesta k duchovnímu zdokonalení. Paralelně s tím existuje vnější rovina džihádu, která někdy podněcuje otázky ohledně spravedlnosti a použití síly v islámu. Někteří lidé věří, že džihád může zahrnovat i aspekty obrany nebo šíření islámu, což v některých případech vyvolává diskuse o oprávněnosti použití násilí ve jménu víry. K porozumění této problematice je klíčové zkoumat vývoj islámské teologie a uvádění Mohamedových výroků, známých jako hadísy, do historického kontextu. Tyto výroky poskytují návod k životu muslimů, ale jejich výklad může záviset na kulturních a historických podmínkách. V praxi může džihád znamenat jak vnitřní úsilí o duchovní růst, tak vnější snahu o spravedlnost a rozšíření víry, s variabilními interpretacemi v závislosti na kulturním a individuálním kontextu.⁵

2.4 Terorismus

Terorismus se často považuje za extrémní projev extremismu, který je charakterizován násilnými akcemi jednotlivců nebo skupin, jež mají za cíl zastrašit či eliminovat své odpůrce a vyvíjet psychologický tlak. Každý den se v médiích dozvídáme o teroristech a teroristických útocích, a obecně si uvědomujeme vážnost těchto slov. Nicméně může někoho překvapit, že dosud neexistuje jednoznačná

---

³ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2017. 319 stran. ISBN 978-80-7380-665-1 s. 11-14

⁴ Tamtéž

⁵ NEKOLA, David. *Islám a terorismus*. V Pstruží: Lukáš Lhořan, 2017. ISBN 978-80-906030-8-0 s. 67

definice terorismu, se kterou by všichni souhlasili. Chápání terorismu se také mění v závislosti na historickém kontextu. Důležité je rozlišovat mezi terorismem a terorem – tyto pojmy nejsou synonyma. Teror zde značí hrozbu či použití násilí, zatímco terorismus zahrnuje politické motivace a selektivní použití násilí.⁶

2.5 Radikalizace

Radikalizace může být chápána jako postupné prohlubování extrémních přesvědčení, pocitů a chování ve prospěch konfliktů mezi skupinami a násilí. Tím se jednotlivci připravují na společenský střet, upravují prvky, které ospravedlňují násilí mezi skupinami, a podporují angažovanost a osobní oběť ve jménu věci, kterou radikální skupiny považují za spravedlivou. Tento proces může vést určité jednotlivce k terorismu, což může být podníceno faktory, jako jsou pocíťovaná nespravedlnost, sociální vyloučení, náboženský extremismus, sociální odmítnutí nebo diskriminace. Radikalizační proces je samozřejmě podporován vytvářením skupinových identit a závisí na kulturních a sociálních faktorech, které ovlivňují individuální ideologie. Pro džihádistu představuje ideologická radikalizace první krok směrem k provedení teroristických činů. I když není všech radikálů teroristy, můžeme s jistotou říci, že všichni teroristé prošli podobným procesem. Tento proces čerpá z různých psychologických a sociálních situací, jako je sociální izolace, rasismus nebo diskriminace, identitární problémy spojené s třením mezi muslimskou a západní kulturou, a psychologické faktory, například deprese, frustrace nebo rodinné problémy. Skrze využití sofistikovaných systémů propagandy extremisté nabízejí pocit přináležitosti a existenciálního smyslu, který je spojen s příslibem spásy. Také tvrdí, že jejich hnutí představuje nejčistší podobu islámu.⁷

---

⁶ NEKOLA, David. *Islám a terorismus*. V Pstruží: Lukáš Lhoťan, 2017. ISBN 978-80-906030-8-0 s. 18

⁷ Viejo, Jesús Pérez, and Ángeles Martínez Boyé. *Radicalism and Terrorism in the 21st Century: Implications for Security*, edited by Anna Sroka et al., Peter Lang AG, 2017 ISBN: 978-3631675427 s. 97-98

2.6 Propaganda

Propaganda je takový sociální jev, který se prolíná různými podobami po celé lidské historii. Neustále se vyvíjí, a propagandisté neúnavně hledají nové techniky, jak ji učinit co nejefektivnější. Studium fenoménu propagandy je vědeckým odvětvím, které zahrnuje různé perspektivy, jako jsou sociologie, komunikační studia, politologie, psychologie a další. Každý z těchto oborů zkoumá propagandu z jiného úhlu, což vede k různým definicím a identifikaci charakteristických prvků v závislosti na konkrétním pohledu. Propaganda se dá chápat jako specifický způsob komunikace. Odpovědnost propagandistů spočívá v předávání zpráv k cílovému publiku s cílem ovlivnit jejich myšlení či postoj. Cílem propagandy je, aby lidé, kteří ji přijímají, dobrovolně adoptovali její poselství jako své vlastní přesvědčení. Mnoho lidí vnímá propagandu jako jakousi psychologickou válku, která se zaměřuje na oslabení morálky nepřátelské strany prostřednictvím psychologických metod. Cílem je vyvolat pochyby a narušit víru, což může vést k oslabení schopnosti protistrany jednat. Psychologická válka se snaží ovlivnit emoce, motivace, postoj, a dokonce i chování protivníka s cílem podporovat zájmy vlastní strany. S nástupem ideologických konfliktů, například během americké války za nezávislost, začala propaganda hrát stále významnější roli. Postupně se rozšířila mimo bojiště a stala se klíčovým prvkem psychologických operací. S pokrokem ve společnosti a technologiích prošla propaganda výraznými změnami. Zlomový moment nastal s nástupem masových médií, což jí poskytlo nový rozměr, jak kvalitativně, tak zejména kvantitativně. Moderní propaganda začala využívat masová média jako efektivní nástroj, umožňující jednosměrný přenos sdělení od jednoho zdroje k širšímu publiku.⁸

---

⁸ PLISKOVÁ, Kateřina. *Propaganda džihádu: časopisy Al-Káidy, Islámského státu a Tálíbánu v angličtině*. První vydání. Brno: Barrister & Principal, 2016. 100 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. ISBN 978-80-7485-113-1 s. 17-19

3 Islamismus a extremismus

Označování terorismu jako „islamistického“ ve vládních dokumentech má následky, které si lidé často nedovedou plně uvědomit. Islamismus je politická ideologie odvozená z islámu, která má své místo nejen v muslimských komunitách v Evropě, ale i ve světě islámu obecně. Ne všechny formy islámu, které se zabývají politikou, jsou zároveň spojovány s násilím. Výraz „islamismus“ se objevil zhruba od 90. let minulého století pro označení hnutí, která věří, že islám má mimo jiné i politický rozměr, viz kapitola 2. Tato hnutí usilují o to, aby bylo možné vyznávat islám ve všech jeho aspektech, včetně politiky, což podle nich vyžaduje zavedení islámského politického systému. Západní politické systémy i stávající politická uspořádání v islámském světě jsou považovány za překážky na cestě k tomuto cíli. Některé proudy islámského myšlení, jako třeba Muslimské bratrstvo, které má velký vliv na Středním východě, sice mohou využívat násilí jako prostředek k dosažení svých cílů, ale není to pravidlo. V nedávné minulosti si islámské politické strany na Středním východě získaly velkou popularitu prostřednictvím voleb, jak ukazují události v Palestině, Egyptě a Bahrajnu. Tato popularita dává příznivcům islámského hnutí v Evropě pocit, že jejich postoje jsou legitimní.⁹

3.1.1 Mediální interpretace islamismu

Díky rozvoji mediální technologie jsou lidé muslimské víry po celém světě propojeni pomocí internetu: média vytvářejí prostor pro kulturní interakci, která zahrnuje i náboženské praktiky jako nedílnou součást kulturního dialogu. Média mohou být jako dvousečný meč: na jedné straně mohou ovlivňovat veřejné vnímání náboženství a tím řešit předsudky a stereotypy o těchto náboženstvích; na druhé

---

⁹ Gani, Miriam, and Penelope Mathew, editors. *Fresh Perspectives on the War on Terror*. ANU Press, 2008. ISBN 9781921313745 s. 189

straně však mohou podporovat dialog mezi náboženstvími a přispívat k lepšímu porozumění ostatním náboženským skupinám.¹⁰

Je dokázané, že v médiích se hojně objevuje Islamofobie a že média hrála významnou roli ve vytváření pohledu jak na Islám, tak na muslimy. Je zcela jasné, že média jakékoli nařčení z Islamofobie popřou. Jedná se hlavně o Západní média.¹¹

3.1.2 Islamismus pohledem muslimů a islamistů

Islamismus a jeho obdoba jsou termíny, které vznikly na Západě s cílem lépe popsat nové politicko-ideové směry v islámském světě. Je zajímavé, že samotný Korán ani Hadisy (Mohamedovy výroky) neobsahují žádný výraz, který by zvlášť zdůrazňoval politické aspekty islámu. Dokonce i myslitelé považovaní za zakladatele různých koncepcí islamismu, jako jsou Džamál ad-Dín al-Afghání, Muhammad Abduh, Rašíd Ridá, Hasan al-Banná a další, nepoužívali specifickou terminologii pro politické rozměry islámu. Například Hasan al-Banná, zakladatel Muslimského bratrstva, nazýval své stoupence jednoduše "muslimští bratři" a popisoval svou koncepci islámu jako islám aš-šámil ("komplexní islám") nebo islám al-haníf ("čistý/opravdový islám"). Dokonce ani radikálové jako Sajjid Qutb nebo teoretici islámského státu jako Abú al-A lá Maudúdí a Ruholláh Chomejí nepoužívali konkrétní terminologii, která by zdůrazňovala politické aspekty islámu. Diskuse o politických rozměrech islámu a znovupoužití termínu islamismus na Západě se rozvinuly především kvůli myšlenkám Maudúdího a praktickému provedení Chomejního v Íránu, spolu s dalšími událostmi v muslimském světě. I když tyto události vedly k diskusi o politických aspektech islámu, mnoho muslimských osobností, na které byly tyto pojmy aplikovány, na ně reagovalo negativně. Považovali je za projev evropského orientalisticko-imperiálního myšlení. Někteří muslimští intelektuálové a osobnosti, kteří byli na Západě označováni jako islamisté, postupně projevují větší shovívavost k této západní terminologii. Začínají vnímat samotný pojem "islamismus" jako přijatelnější a přesnější než jiné západní termíny, které často nesou negativní konotace, jako jsou

---

¹⁰ Abu-Lughod, Lila. *Local contexts of Islamism in popular media*. Nizozemsko, Amsterdam University Press, 2006. ISBN: 978-9053568248 s. 6

¹¹ Hassan, Isyaku, and Latiff Azmi, Mohd Nazri. *Islamophobia in Non-Western Online Newspapers*. Velká Británie, Cambridge Scholars Publisher, 2021. ISBN: 978-1527566170 s. 21

"islámský extremismus" nebo "islámský fundamentalismus". Například Rašíd Ghannúší, významná postava tuniského islamismu, odmítl termín "islámský fundamentalismus" jako příliš západní a nereprezentující jejich perspektivu. Naopak, když šlo o pojem "islamismus", nejenže ho akceptoval, ale dokonce ho považoval za relativně přesný a adekvátní. Ghannúší islamismus ze svého pohledu i poměrně přesně definoval:

„Islám je starobylý, ale islamismus je relativně nový. Islamistickým hnutím mám na mysli akci, jež se snaží obnovit islám v celé jeho šíři, která začala v 70. letech, volá po návratu ke zdrojům islámu a není založena na mýtech a neislámských tradicích“¹²

Tímto způsobem se ukazuje, že někteří muslimští myslitelé na Západě hledají jazykové formulace, které by lépe odrážely jejich vlastní perspektivy a snahy, zatímco zároveň respektují nebo dokonce přijímají některé Západní termíny, které se staly běžnými v diskursu o islámských hnutích. Hasan at-Turábí, významný islamistický myslitel ze Súdánu, přistupoval k pojmu "islamismus" s otevřeností a přijetím. Pro něj představoval islám jako komplexní řešení, kde náboženství, vláda, ústava a zákony jsou spojeny do jednotného rámce. Tímto způsobem v podstatě adoptoval hlavní motto egyptského Muslimského bratrstva, vnímaje islamismus jako ideologii, která zdůrazňuje roli islámu v politickém a společenském kontextu.¹³

3.1.3 Islamismus v současné době

Současný islamismus lze rozdělit do dvou klíčových rovin, z nichž každá nese odlišný charakter a přístup k politickému dění. První rovina, dobře známá a často spojovaná s radikálním a globálním pojetím, získala podobu prostřednictvím organizací jako al-Káida a tzv. Islámský stát v Iráku a Sýrii (ISIS). Tato větev islamismu má své kořeny v radikálních egyptských hnutích, odštěpených od Muslimského bratrstva, a také v radikalizaci politizovaných salafistů či wahhabistů

---

¹² ČEJKA, Marek. *Korán, meč a volební urna: zdroje a podoby islamismu*. Vydání první. Praha: Academia, 2020. 286 stran. Orient; sv. 37. ISBN 978-80-200-3014-6 s. 55-58

¹³ Tamtéž

během tzv. "afghánského džihádu" v 80. letech. S těchto základů vznikl současný globální islamistický radikalismus, známý též jako "salafistický džihádismus". Skupiny jako al-Káida, ISIS, Boko Haram, džihádistické organizace v Maghrebu, Arabském poloostrově, dálném východu a další působí jako aktéři této první roviny. Druhá rovina islamismu se zcela odlišuje tím, že směřuje k politickému pragmatismu a kritické reflexi vývoje islamismu v posledních desetiletích. Tato linie islamismu zjišťuje, že dosavadní strategie vedly k neuspokojivým výsledkům, někdy až k autoritativním režimům nebo dokonce k teroristickým formám vlády. Zkušenosti z Íránu, Súdánu, nebo režimu Talibánu ukázaly, že islamistické projekty mohou vést k útlaku a nepopularitě. Tato druhá rovina islamismu se tak distancuje od původních ideálů a přiklání k realistickému hodnocení a reflexi nad dosavadními výsledky politického úsilí.¹⁴

3.1.4 Radikální verze islamismu

Od 90. let minulého století jsme svědky výrazného posunu v strategii části radikálních islamistů. Dříve byly tyto skupiny primárně aktivní v konkrétních regionech, a jejich organizace měly obvykle centralizovaný charakter. Zaměřovaly se zejména na tzv. "blízkého nepřítele," což znamenalo boj proti různým blízkovýchodním režimům, jakými byly například Hamás, al-Džamá'a al-islámíja v Egyptě, či GIA v Alžírsku. Nicméně od 90. let začala vznikat globální radikálně islamistická síť, která radikálně měnila svou strategii směrem k transnacionálnímu radikálnímu islamismu. Tento přesun byl v souladu s celosvětovým trendem globalizace. Fawaz Gerges poukazuje na to, že skupiny, které bojovaly od 70. do počátku 90. let, se původně zaměřovaly na "blízkého nepřítele" – tedy blízkovýchodní režimy. Od konce 90. let však jejich vidění radikálně rozšířilo svůj záběr na boj proti "vzdálenému nepříteli," kterým byl především Západ. Tímto způsobem organizace jako al-Káida a v určité míře i Islámský stát v Iráku a Sýrii (ISIS) začaly prosazovat svou ideologii v boji proti Západu, označovanému jako

---

¹⁴ ČEJKA, Marek. *Korán, meč a volební urna: zdroje a podoby islamismu*. Vydání první. Praha: Academia, 2020. 286 stran. Orient; sv. 37. ISBN 978-80-200-3014-6 s. 195-196

"vzdálený nepřítel." Tento globální rozměr radikálního islamismu reflektuje změnu v jejich strategii a zaměření od lokálních konfliktů k širšímu globálnímu boji.¹⁵

3.2 Extremismus

3.2.1 Náboženský extremismus

Náboženský extremismus není jen otázkou víry a praktik, které se stávají fanatickými. Skutečná podstata spočívá v přesvědčení, že vlastní pravda je neomylná a měla by být vnucována ostatním. Toto přesvědčení často vede k intoleranci vůči odlišným názorům a morálním přesvědčením. Takové postoje znamenají odmítnutí základních práv zaručených prvním dodatkem a snahu omezit práva jiných lidí na svobodné vyjadřování alternativních názorů a možností. Osobní ochota obětovat život pro svou věc je hluboce zakořeněna v náboženském extremismu. Ti, kdo jsou ochotni položit život na oltář svých přesvědčení, často pocíťují, že tak jednají v souladu s vůlí boží. Porozumění motivacím těchto jednotlivců je obtížné, zejména v době, kdy se moderní společnost stále více vzdaluje od hlubokých náboženských tradic a posvátných hodnot. Namísto otevřeného intelektuálního dialogu a hledání kompromisů se extremisté spoléhají na slepou poslušnost a absolutní pravdy.¹⁶

3.2.2 Islámský extremismus

Islámský extremismus, někdy označovaný také jako islamistický extremismus nebo islámský fundamentalismus v jeho extrémních formách. Islám, jako náboženství, byl po staletí praktikován v rámci různých politických kontextů. Islámské právo, známé jako šaría, slouží jako základ pro vytváření řádu a dalších právních předpisů. Islám je také politicky konstitutivním prvkem, což znamená, že má politický vliv. Pojem islamizace státu odkazuje na zásadní změny, které

---

¹⁵ ČEJKA, Marek. *Korán, meč a volební urna: zdroje a podoby islamismu*. Vydání první. Praha: Academia, 2020. 286 stran. Orient; sv. 37. ISBN 978-80-200-3014-6 s. 196-197

¹⁶ Neal, A. G., Youngelson-Neal, H. (2015). *Myth-Making and Religious Extremism and Their Roots in Crises*. Spojené státy americké: McFarland, Incorporated, Publishers. ISBN 978-0786498581 s. 35

zahrnují odstranění vlády, která je považována za "prozápadní", a nahrazení neislámských zákonů, a zahraniční politiky orientované na západní instituce. To může zahrnovat také islamizaci společnosti, což znamená masové šíření "islámského životního stylu" a odstranění vlivu západní popkultury. Islamismus je spojen i s politickým extremismem, přičemž jeho filosofií je prosazování této ideologie i násilnými akcemi skrze organizační struktury jako "buňky". Některé skupiny mají také sociální (charitativní) motivace, zatímco jiné jsou vojensky organizovány, například skupiny jako Hamás nebo Hizballáh, které mají vlastní orgány. Islámští extrémisté a teroristé často využívají různé kombinace symboliky spojené s islámem, přičemž tato symbolika není omezena pouze na politické využití islámu, islamismu či jeho extremistickým a teroristickým formám. Mezi tyto symboly patří například půlměsíc a pěticípá hvězda, zelená barva, a různá ikonografie spojená s Koránem jako knihou. Dalším často využívaným symbolem jsou slova „Allahu akbar“ (Bůh je veliký). Regionální islamističtí extrémisté a teroristé mohou také čerpat inspiraci z obecných symbolů svých regionů. Například palestinské organizace, a to nejen ty islamistické, ale i levicově-nacionalistické, často zobrazují mešitu al-Aksá na Chrámové hoře, což je vnímáno také jako symbol druhé *intifády*¹⁷. Tato symbolika slouží k posílení identity a propojení s konkrétními politickými nebo regionálními hnutími.¹⁸

---

¹⁷ Intifáda je označení pro protestní a ozbrojená povstání Palestinců na Izraelem okupovaných palestinských územích v rámci izraelsko-palestinského konfliktu.

¹⁸ CHMELÍK, Jan. *Extremismus*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6 s. 48-50

4 Islámský džihád

4.1 Náboženský džihád

Džihád, v náboženském slovníku islámu, patří mezi základní náboženské nařízení a povinnosti, známé jako *fard*¹⁹ nebo *farída* (v plurálu *fará'id*). Plnění těchto povinností je považováno za nezbytný předpoklad pro zachování přirozeného a Bohem daného stavu muslima. Džihád zde představuje základní povinnosti, jako je modlitba, zmiňování "krásných jmen" Boha, chvalořečit Mu, půst během stanovených období, poskytování almužny potřebným, vykonání alespoň jednou v životě pouti ke *Ka'ba*²⁰, činění dobra v souladu s islámským etickým kodexem a odvracení zla, jak v sobě samém, tak zla přicházejícího z vnějšku. Všechny tyto aktivity jsou zahrnuty v pojmu džihád, což zdůrazňuje snahu muslima o plnění těchto náboženských povinností. Džihád v islámu skutečně předpokládá aktivní šíření islámu, a to může zahrnovat i použití síly. V klasickém islámském právu nejsou v této otázce obvykle pochybnosti. Například přísná Hanbalovská právní škola dává džihádu významný status, považující ho za šestý pilíř víry, rovnocenný s modlitbou a povinností půstu. Naopak umírněnější interpretace zdůrazňují, že džihád je v podstatě vše, co posiluje individuální i kolektivní zbožnost, což může zahrnovat i obrannou válku proti bezbožným vetřelcům. Některé výklady podtrhávají náboženskou povahu džihádu a zdůrazňují, že plnění stanovených náboženských povinností je klíčovým aspektem tohoto konceptu. Džihád, podobně jako mnoho dalších pojmů v islámské víře, je skutečně dosti nejasný a jeho význam se mění v závislosti na různých okolnostech. Jak je chápán, se proměňuje v souladu s aktuálními podmínkami. Je důležité provést analýzu a definovat džihád jako součást celkové náboženské doktríny, ale zároveň je vždy třeba brát v úvahu historický nebo politický kontext, který mu dává konkrétní formu. Teologický i právní význam džihádu zahrnuje investování úsilí jak na individuální, tak na kolektivní úrovni, přičemž se využívají různé prostředky v souladu s danými okolnostmi. Ideálem je dosažení Boží vlády (*hukmu'lláh*), což má být nejvyšším cílem pro islámskou obec a celé lidstvo. Cesta k tomuto

¹⁹ Fard, farída jsou povinné modlitby, povinnosti

²⁰ Ka'ba je stavba, která se nachází ve městě Mekka, je nejposvátnějším místem islámu.

vznešenému stavu se nazývá všestranným džihádem, který může zahrnovat jak pokojné, tak i násilné metody, nebo jejich kombinaci. Tento proces začíná prohlubováním vlastní zbožnosti, pokračuje misijní činností a může vyústit i ve válečné úsilí. Džihád ve svém nejširším náboženském smyslu představuje společně s islámským životním stylem a vzorem chování, jaký nám ukázal prorok Muhammad. Nemá na mysli pouze válku nebo ozbrojený boj za územní rozšíření islámu, ale je také chápán jako cesta k osobní spáse, očištění duše a trpělivé přesvědčování těch, kdo nevěří, o poselství Boží.²¹

4.2 Džihád a svatá válka

I přes důraz na to, že termín "svatá válka" nedokonale vyjadřuje význam džihádu, nelze přehlížet skutečnost, že v Božím poselství skrze proroka Muhammada se v důsledku každodenní praxe rané islámské komunity ustálilo chápání džihádu jako záměrného úsilí šíření víry. Toto pojetí setrvalo alespoň po celé první století islámských dějin, tedy období, které souhlasí s vrcholným rozšířením území arabsko-islámského *chalífátu*^{22 23}.

Od počátků islámu a Muhammadových soubojů s pohanskými kmeny, které ovládaly Mekku a Arabský poloostrov, je tu myšlenka džihádu jako 'svaté války'. Alláhovy zjevení Muhammadovi skrze anděla Gabriela, jak jsou popsány v Koránu, se zabývaly mnoha praktickými, vojenskými, morálními, etickými a náboženskými otázkami, které vyplynuly z těchto konfliktů.²⁴

Zdá se, že pozitivní vnímání útočných válek v islámu v dnešním politickém a ideologickém kontextu islámského světa přispívá k nedůvěře či dokonce nenávisti Západu vůči islámu. Západ, který rád zdůrazňuje své humanistické tradice a novozákonní principy lásky k bližnímu při přemýšlení o islámu, často zapomíná, že

---

²¹ MENDEL, Miloš. *Džihád: islámské koncepce šíření víry*. Vyd. 2., rozš. V Brně: Atlantis, 2010. ISBN 978-80-7108-316-0 s. 29-35

²² Chalífát znamená vládu chalífy, hlavy ummy, muslimské obce.

²³ MENDEL, Miloš. *Džihád: islámské koncepce šíření víry*. Vyd. 2., rozš. V Brně: Atlantis, 2010. ISBN 978-80-7108-316-0 s. 36-44

²⁴ Aaron, David, editor. *Seeds of Jihad. In Their Own Words: Voices of Jihad- Compilation and Commentary*, RAND Corporation, 2008. ISBN: 978-0833044020. s. 37

křesťanství (a to i judaismus, na nějž se křesťané odkazují) mělo ve své historii dobře propracovaná teoretická zdůvodnění pro útočné války v Božím jménu. Nábožensky odůvodněné konflikty v křesťanské Evropě dosáhly vrcholu třicetiletou válkou, a od té doby křesťanství jako politická ideologie zažívalo mnohé porážky v kolbišti novověkých dějin. Díky tomu se dnešní Západ, s křesťanskými kořeny, může hrdě prezentovat jako tolerantní, humánní a mírumilovný, hájící poselství lásky k bližnímu podle Ježíšových slov. Tím však vzniká otázka, jakou hodnotu má výrazná pýcha západních křesťanů, když přehodnocujeme historické střety mezi "civilizovaným" a "demokratickým" Západem a "válečnickým" nebo "totalitním" islámem během koloniálních válek a nedávné minulosti. Proto je třeba se zaměřit i na zkoumání džihádu jako reálné války lze identifikovat dvě klíčová období v dějinách islámské civilizace, kde toto chápání zaujímalo výrazné místo: v počátcích islámu v 1. století *hidžry*²⁵ a během období reformních hnutí a odporu proti kolonialismu v 19. století. Tato koncepce džihádu s mečem lákala nejen mnoho lidových vůdců, vládařů, ideologů a duchovních postav během islámských dějin, ale tato fascinace přetrvává i v současnosti. Korán zdůrazňuje, že válku lze vést "na cestě Boží" (*fi sabilillah*) – toto kritérium je plně v souladu s hlavním pilířem islámské víry, který spočívá v jednotnosti a všemohoucnosti Boha. Pro muslima je zásadní, aby veškeré své jednání, od nejmenších činů až po účast ve válce, bylo motivováno šířením nebo posilováním Božího poselství.²⁶

4.3 Globální džihád

Globalní džihád označuje mezinárodní síť islamistických teroristických skupin, které sdílejí ideologii al-Káidy. Tyto skupiny považují sebe sama za součást islámského džihádu, a to nejen v rámci muslimského světa. Mají značnou podporu v islámském společenství, které nalézá v náboženské interpretaci džihádu silnou justifikaci pro vojenské útoky. Jednou z hlavních organizací v rámci globálního

---

²⁵ Hidžra je slovo překládané jako přerušení kmenových a rodových svazků a vztahů a navázání nových, které se používá pro událost přesídlení proroka Mohameda z Mekky do Medíny roku 622, považovaná událost jako počátek islámského letopočtu.

²⁶ MENDEL, Miloš. *Džihád: islámské koncepce šíření víry*. Vyd. 2., rozš. V Brně: Atlantis, 2010. ISBN 978-80-7108-316-0 s. 36-44

džihádu je "Světová islámská fronta za džihád proti Židům a Křižákům."²⁷ Tato fronta slouží jako platforma pro spolupráci a koordinaci mezi různými teroristickými organizacemi sdílejícími podobné ideologie a operativní vazby. Ideologicky vycházejí globální džihádistické organizace z islamistického hnutí, které považuje islám nejen za náboženství, ale za způsob života a vedení státu i společnosti. Tyto organizace považují západní kulturu za protiklad islámu a vidí svět svobody jako nepřítele muslimů. Odmítají hodnoty Západu, zejména demokracii, sekularismus, rovnost a lidská práva. Cílem globálního džihádu je šířit islám a prosazovat islámské právo ve všech zemích světa prostřednictvím džihádu proti Západu a jeho spojencům, včetně Izraele a prozápadních arabských států. Tyto organizace usilují o úplnou, nekompromisní válku, kde je účel ospravedlněn jakýmkoliv prostředky. Některé z těchto sítí provádějí nezávislé teroristické útoky, zatímco jiné spolupracují mezi sebou na různých úrovních.²⁸

---

²⁷ The Meir Amit Intelligence and Terrorism Information Center. [online] <https://www.terrorism-info.org.il/en/global-jihad/>

²⁸ The Meir Amit Intelligence and Terrorism Information Center. [online] <https://www.terrorism-info.org.il/en/global-jihad/>

5 Islámská džihádistická propaganda

Poslední dvacetiletí přinesla výrazný vzestup islamismu, který se stal významnou hrozbou nejen pro západní demokratické státy, ale doslova pro celý svět. Čím dál tím víc můžeme vidět dramatické radikalizace islamistických hnutí, která neváhají sáhnout k násilí, často formou teroristických útoků. Tyto skupiny považují globální džihád za nezbytný krok k sjednocení všech muslimských států a získání světové nadvlády. Poslední léta přinesla radikalizovaným skupinám dominantní postavení zejména na Blízkém a Středním východě. Prožíváme období vzrůstajícího pronikání radikálních myšlenek a názorů mezi muslimské obyvatelstvo západních demokratických států. Toto je podníceno zejména účinností důmyslné džihádistické propagandy, s níž se může dnes setkat prakticky kdokoliv. Globalizace a rozvoj komunikačních technologií zpřístupňují těmto hnutím snadný prostor k šíření radikálních myšlenek. Tyto myšlenky se stávají součástí cílené propagandy, která získává stále více nových přívrženců. Internet se v tomto smyslu stal mimořádně efektivním nástrojem, který islamistické skupiny využívají od přelomu 20. a 21. století. Jsou si plně vědomy výhod, které moderní doba a internet přinášejí, a neváhají je využít k dosažení svých cílů. Džihádistická propaganda, která v posledních letech v podobě návodů na teroristické útoky vyvolává živé diskuze, překvapení a bohužel i obavy. Na internetu nyní nalezneme rozsáhlý objem podobných materiálů, a není to již pouze o instrukcích nebo pokynech. Radikální islamistické skupiny se odhodlaly zpřístupnit násilné aktivity, včetně vražd, přímo na internetu a to téměř v reálném čase. Jeden z prvních online magazínů s džihádistickým zaměřením, Inspire, vzešel z řad organizace al-Káida na Arabském poloostrově. Dnes je internet plný podobných publikací, vznikajících pod různými radikálními náboženskými hnutími. Mimo tyto časopisy jsou všudypřítomné i různé formy džihádistické propagandy na fórech, v chatech a na blocích samotných členů aktivních radikálních skupin nebo jejich sympatizantů. Velmi známým je i jev džihádistických videí, často sofistikovaně zpracovaných, nesoucích jasné znaky propagandy. Jejich cílem není pouze šířit džihádistické myšlenky, ale především nalákat nové příznivce.²⁹

---

²⁹ PLISKOVÁ, Kateřina. *Propaganda džihádu: časopisy Al-Káidy, Islámského státu a Tálibánu v angličtině*. První vydání. Brno: Barrister & Principal, 2016. 100 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. ISBN 978-80-7485-113-1 s. 5-6

5.1 ISIS

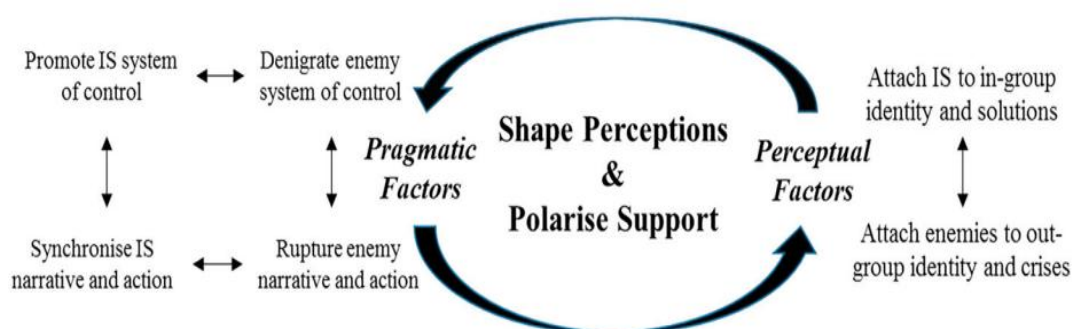
Propaganda ISIS se od předchozích teroristických skupin liší tím, jak je promyšlená, co obsahuje a jak je šířená. ISIS má dva oddíly, které se věnují propagaci: Al-Hayat Media a Mu'assassat al-Furqan. První se zaměřuje na nábor a prezentaci "ideální" společnosti, zatímco druhý šíří strach. Podle jednoho bývalého člena ISIS jsou lidé pracující v médiích důležitější než vojáci a mají i vyšší platy. V těchto oddílech pracuje mnoho bývalých zaměstnanců z oblasti technologií a novinářství, kteří jsou dobří v editaci videí a grafickém designu. Nejvyšším šéfem médií je Sýriec jménem Abu Amr al-Shami, ale v hierarchii jsou i několik západních lidí. Několik zpráv uvádí, že za editací klíčových videí stojí dokonce Američan. Bývalý německý rapper Deso Dogg hrál také důležitou roli v oddíle Al-Hayat Media. Tato skupina má na rozdíl od Al-Káidy a jejích spojenců mnohem větší mediální kapacity, což se projevuje ve vysoké kvalitě jejich propagandy. Na rozdíl od amatérských videí Usámy bin Ládina ISIS šíří filmy v hollywoodském stylu, dlouhé až hodinové, o životě v chalífátu a úspěších Islámského státu. Britský novinář John Cantile, který byl unesen, moderoval mnoho programů o životě v chalífátu. Časopis ISIS, Dabiq, je vizuálně působivý a plný článků od západních autorů. Dokonce i písně, které hrají v pozadí videí, jsou vytvořeny speciálně pro ISIS. Několik videí ukazuje, jak západní rekruti vyprávějí o super kamarádech, které našli v chalífátu, a o tom, že tam cizinci jsou vítáni. Takhle ISIS snaží dostat emoce do lidí, lákají na komunitu, kde každý je přijatý.³⁰

ISIS vznikl poté, co blogy a uzavřená fóra postupně ztrácely na popularitě a džihádisté začali více využívat sociální sítě jako Twitter, Facebook, YouTube a další. Vytvořili si profily na Twitteru pro každé město pod kontrolou ISIS. Většina džihádistických zpráv se objevuje nejprve na stránce archive.org. Většina materiálů, které ISIS zveřejňuje, obsahuje brutální násilí a je zaměřena především na arabsky mluvící svět. Během Mistrovství světa ve fotbale v roce 2014, kdy miliardy lidí sledovaly největší sportovní událost na světě, byli uživatelé Twitteru zahlceni fotografiemi masakrů ISIS, které byly připojeny k tweetům o jednotlivých zápasech. Tyto snímky zobrazovaly popravy stovek iráckých vojáků a civilistů po

---

³⁰ GERSTEL, Dylan. *ISIS and inovative Propaganda: Conforting Extremism in the Digital Ag.* [online]. Swarthmore International Relations Journal Iss. 1 (2016). <https://works.swarthmore.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1004&context=swarthmoreirjournal>

dobytí Mosulu, druhého největšího města v Iráku. ISIS dokonce vytvořil své vlastní počítačové aplikace. Mladý Palestiňan, který tvrdí, že je absolventem výtvarné školy v Los Angeles, vyvinul programy pro Twitter a Android. Aplikace na Androidu poskytuje verše z Koránu. Aplikace Dawn of Glad Tidings na Twitteru byla mnohem složitější. Než byla Twitterem odstraněna, umožňovala ISIS kooptovat profily všech příznivců, kteří si ji stáhli. Když pak ISIS vydal nějakou propagandistickou zprávu, byl tweet automaticky sdílen na každém profilu s touto aplikací. Když ISIS zahájí ofenzívu, informuje o tom svět prostřednictvím Twitteru. Během úspěšného útoku na Mosul ISIS a jeho příznivci odeslali denně až 44 tisíc tweetů. Díky nim se propaganda ISIS řadí mezi nejčastěji sdílené tweety v arabštině i angličtině.³¹

Obrázek č. 1 - Strategie ISIS propagandy

<https://www.icct.nl/sites/default/files/import/publication/INGRAM-nato-chapter-21JUL17.pdf>

5.1.1 Rekrutí

Propaganda ISIS na Západě se zaměřuje na mladé lidi ve věku 16 až 25 let, kteří se cítí osamělí a nemají jasnou představu o sobě ani o svém účelu. Mnozí z nich o islámu téměř nic neví nebo se o něm dozvídají od členů ISIS. Nedávná studie identifikovala čtyři základní témata, která ISIS používá k získání nových členů: naléhavost, pocit osobní odpovědnosti, autenticita a slib vítězství. Všichni sunnitští muslimové jsou naléháni, aby se okamžitě přidali k boji a chránili své

³¹ BOURRIE, Mark. *Vražedná hra: jak Islámský stát láká nové bojovníky*. Překlad Marek PAVKA. 1. vydání. Brno: CPress, 2016. 239 stran. ISBN 978-80-264-1311-0. s. 118-121

náboženské bratry před nevěřícími. Říká se jim, že jejich účast má význam, bojují za jediný legitimní muslimský stát a jejich činy přinesou vítězství. Potenciální noví členové cítí, že jsou potřební a mají povinnost bojovat za ISIS. Ukazuje se jim nový smysl života a identita, kterou předtím neměli. Věří, že pokud se připojí k chalífátu, jejich život bude mít smysl. Někteří noví náborci bagatelizují krutost ISIS jako nezbytné zlo k vytvoření utopické společnosti. Mnozí dezertéři později vysvětlují své důvody ke vstupu do ISIS podobně. Naivní myšlenka, že půjde "pomoci v humanitárním smyslu lidem v Sýrii"³², a další toužil žít pod přísným islámským právem, přestože souhlasil s kamenováním cizoložníků. O svém rozhodnutí odejít ze skupiny přemýšleli až poté, co si uvědomili, že realita v ISIS je zcela odlišná od toho, co jim bylo prezentováno v propagandě. Lidi z ISIS bývají dost často na internetu nebo na Skype s potenciálními rekruty a povídají si s nimi hodiny, nabízejí jim naději na kamarádství, co doma nemají. Místo, aby západním rekrutům cpali do hlavy náboženské věci, na které možná nemají, tak si to ISIS míří na ideál dokonalého života a využívání ženských. A místo, aby říkali, že se má člověk držet od sexu před svatbou a alkoholu, tak ukazují obrázek dobrého života.³³

5.1.2 Dabiq

Od založení Chalífy dne 29. června 2014 začala skupina Daesh vydávat online magazín s názvem Dabiq. Dabiq je jméno vesnice na severozápadě Sýrie, a to není náhoda – má to hlubší náboženský význam. Podle jednomu *hadíthu*³⁴ se totiž v Dabiqu má odehrát poslední apokalyptická bitva mezi muslimy a jejich nepřáteli, předtím než dojde k definitivní porážce Římanů v Konstantinopoli. *Daesh*³⁵ tím, že věnuje tomuto místu takovou pozornost, zřejmě chce vyvolat dojem, že táhne Mezinárodní koalici právě sem na tuto apokalyptickou bitvu. V každém čísle časopisu Dabiq začíná citát od zakladatele skupiny, Abú Musaba al-

---

³² GERSTEL, Dylan. *ISIS and inovative Propaganda: Conforting Extremism in the Digital Ag.* [online]. Swathmore International Relations Journal Iss. 1 (2016). <https://works.swarthmore.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1004&context=swarthmoreirjournal>

³³ Tamtéž

³⁴ Hadíth je označení pro původně uchovávanou výpověď o činech a skutcích islámského proroka Mohameda

³⁵ Daesh je zkratka, kterou mimo jiné používal Islámský stát

Zarkáviho: "Jiskra byla rozžehnána zde v Iráku a její síla bude dále vzrůstat - s dovolením Alláha - dokud nepřehřeje křížácké armády v Dabiqu."³⁶

- الله ب إذن - وذلك ت تعظم له ي بها قوة وس تظل عراقال في هنا شرارة اشد تعالت ل قد
"دابق في ال صل ي ب يين ج يوش ت حرق ح تى".³⁷

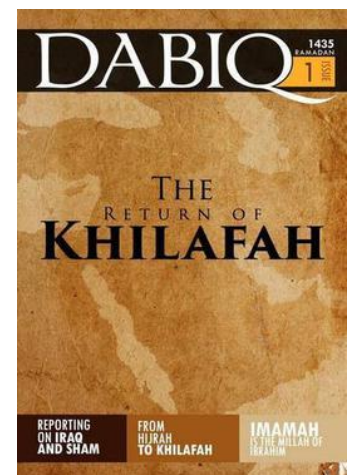
Tento citát má symbolizovat spojení mezi původním sunnitským odbojem Abú Musaba al-Zarkáviho proti Spojeným státům v Iráku a očekávaným rozšířením "posvátného džihádu" z Iráku do Šámu.³⁸

- **1. díl - Návrat Chalífátu**

První díl Dabiqu, nazvané "Návrat Chalífátu", se zaměřuje především na politická témata, jako je vznik Islámského státu a tradice apokalyptických bitev. Časopis komentuje vyhlášení chalífátu a tvrdí, že Islámský stát je jediným opravdovým islámským státem na světě. Vyzývá muslimy po celém světě, aby odpověděli na volání chalífátu a podnikli Hidžru ("exodus") do území Islámského státu. Dabiq také podporuje černobílý pohled na svět a prezentuje teorii "dvou táborů" - buď jste na straně Islámského státu a Alláha, nebo na straně západních křížáků, židů a nevěřících. Časopis se také zabývá kmeny v Iráku a popisuje jejich spolupráci s Islámským státem. Velká část prvního vydání Dabiqu se věnuje fotoreportážím z dobytých měst a vysvětlení principu chalífátu.³⁹

Obrázek č. 2 – 1. díl Dabiq

https://en.wikipedia.org/wiki/Dabiq_%28magazine%29

³⁶THE CARTER CENTER, [online] https://www.cartercenter.org/resources/pdfs/peace/conflict_resolution/countering-isis/dabiq-report-12-17-15.pdf

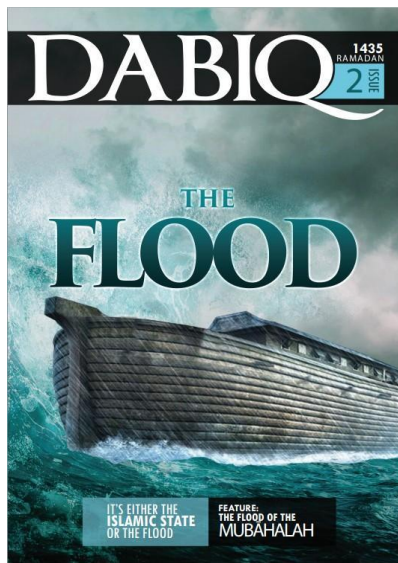
³⁷ Tamtéž

³⁸ Tamtéž

³⁹ SOBEK, Jakub, jakubsobek.blogspot, 2016. [online] <https://jakubsobek.blogspot.com/2016/01/dabiq-1-casopis-islamskeho-statu.html>

- **2. díl – Povodeň**

Druhé díl Dabiq, „Povodeň“, využívá příběh Noemovy archy jako metaforu pro vyslání jasné zprávy: Jste s Islámským státem nebo proti, pak vás čeká zánik. Apeluje na muslimy po celém světě, aby odpřísáhli věrnost Islámskému státu a neprodleně se tam přestěhovali. Časopis také obsahuje sekci zabývající se pokusy o vyřešení sporů mezi Islámským státem a dalšími džihádistickými frakcemi, jako je *Jabhat al-Nusra*⁴⁰, prostřednictvím procesu *mubalahah*^{41 42}.

Obrázek č. 3 – 2. díl Dabiq

<https://yazkam.wordpress.com/2015/06/02/islamic-state-magazines-persuasive-recruitment-propaganda/>

- **3. díl – Volání k Hidžře**

Třetí díl časopisu Dabiq, nazvané "Volání k Hidžře", zdůrazňuje výzvu džihádistů k muslimům po celém světě, aby se neprodleně přestěhovali do Iráku a Sýrie a přidali se k chalífátu. Hidžra znamená "migraci" a odkazuje na cestu

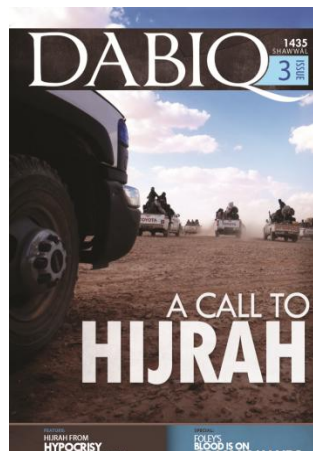
---

⁴⁰ Jabhat al-Nusra byla syrská povstalecká a teroristická organizace účastníci se občanské války v Sýrii s napojením na teroristickou síť al-Káida.

⁴¹ Mubalahah je proces islámského náboženského rohodčí.

⁴² rachel@shymanstrategies.com. *Islamic State's (ISIS, ISIL) Horrific Magazine*. [online] Raphael Shore. CLARION project. <https://clarionproject.org/2014/09/10/islamic-state-isis-isil-propaganda-magazine-dabiq-50/>

zakladatele islámu, Mohameda, a jeho společníků z Mekky do Medíny v roce 622 n.l. Tato srovnání jsou velmi úmyslná a mají vyvolat náboženskou nostalgii.⁴³

Obrázek č. 4 – 3. díl Dabiq

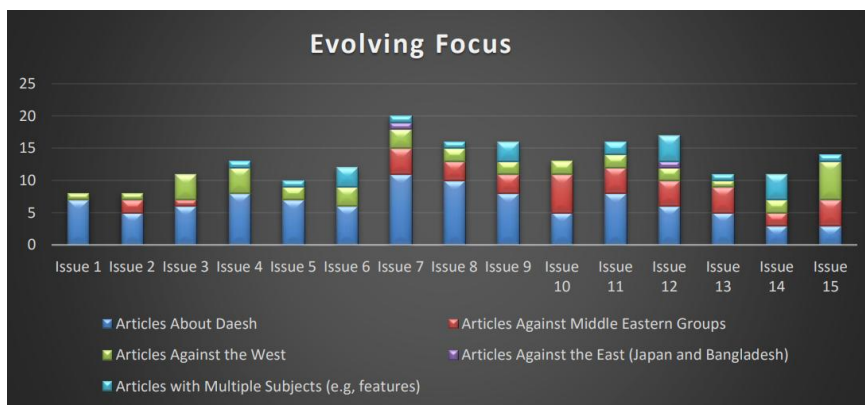
<https://yazkam.wordpress.com/2015/06/02/islamic-state-magazines-persuasive-recruitment-propaganda/>

- 4. díl – Neúspěšná křížová výprava
- 5. díl – Zbývající a rozšiřující se
- 6. díl – al-Káida ve Vazíristánu: Svědectví zevnitř
- 7. díl – Od pokrytectví k apostazi
- 8. díl – Sharia bude sama vládnout africe
- 9. díl – Oni plánují Allah plánuje
- 10. díl – Zákony všech nebo zákony lidí
- 11. díl – Od bitvy u Al-Ahzabu po válku koalic
- 12. díl – Prostě teror
- 13. díl – Rafidah: Od Ibn Sa'by po Dajjal
- 14. díl – Bratrstvo Murtadd
- 15. díl – Lámání kříže⁴⁴

⁴³ rachel@shymanstrategies.com. *Islamic State's (ISIS, ISIL) Horrific Magazine*. [online]. Raphael Shore. CLARION project. <https://clarionproject.org/2014/09/10/islamic-state-isis-isil-propaganda-magazine-dabiq-50/>

⁴⁴ Tamtéž

Obrázek č. 5 – Vývoj časopisu Dabiq

https://www.cartercenter.org/resources/pdfs/peace/conflict_resolution/counterin-g-isis/dabiq-report-12-17-15.pdf

5.1.3 Videá ISIS

ISIS propagandistická videa jsou velice propracovaná a na první pohled vypadají jak upoutávka na Hollywoodský akční film. Opak je ale pravdou, kde „akční upoutávky“ jsou realitou svaté války, kterou vedlo ISIS. Videa často začínají úvodem, kde se můžou objevit náboženské verše z Koránu, projevy vůdců nebo zvukové stopy posilující ideologii a misi ISIS. Tato úvodní část slouží k utvrzení autenticity a legitimacy skupiny. Následuje hlavní část videa, která často obsahuje jakýsi příběh. Tento příběh může ukazovat bojovníky ISIS v jejich každodenních činnostech, jako je trénink, organizování útoků nebo poskytování pomoci obyvatelstvu na dobytých územích. Videa jsou pečlivě stříhána a doprovázena dramatickou hudbou, aby zdůraznily sílu a odvahu bojovníků a zanechaly emocionální dojem na diváky. Klíčovou částí ISIS videí je zobrazení násilí a hrůz. Skupina často ukazuje brutální činy, jako jsou popravy, mučení a ničení majetku. Zobrazení těchto činů má za cíl zastrašit nepřátele a přesvědčit potenciální rekruty o síle a neúprosnosti ISIS. Po ukázce násilí může následovat část, ve které jsou tyto činy zdůvodňovány a ospravedlňovány. ISIS často cituje náboženské texty a interpretuje je tak, aby podpořily jejich akce. Právě to slouží k ospravedlnění jejich násilných metod a k utvrzení, že jednájí ve jménu víry a Alláha. Celkově je struktura ISIS videí navržena tak, aby posílila ideologii skupiny, demonstrovala sílu

a odhodlání jejich bojovníků a vytvořila atmosféru strachu a nejistoty mezi nepřáteli.⁴⁵

5.2 al-Káida

al-Káida je mistrem využívání propagandy a její postmoderní přístup k tomuto nástroji je nepochybně výrazný. Propaganda byla vždy klíčovým prvkem v teroristických a povstaleckých kampaních, které se vyvinuly včetně používání plakátů, knih, rozhlasu a televize. Dokonce teroristé prováděli "propagandu skutkem" - násilné činy, které měly ukázat sílu a odhodlání jejich hnutí. al-Káida využívá všechny tyto techniky, ale to, co ji odlišuje, je její schopnost šířit své poselství globálně, zejména díky internetu a moderním elektronickým médiím. Díky této strategii se zprávy al-Káidy dostaly hluboko do muslimských komunit po celém světě. Ve skutečnosti má al-Káida ve svém šíření propagandy schopnosti, které překonávají většinu moderních států. První zpráva od Bin Ládina byl otevřený dopis králi Saúdské Arábie v roce 1995, kterým vyjádřil své názory, následovaný vyhlášením války Spojeným státům. Tato odvážná prohlášení získala na síle díky sérii významných rozhovorů se západními a arabskými novináři v letech 1997 až 2001, během nichž Bin Ládín vysvětloval své důvody pro válku a chválil teroristické operace v Saúdské Arábii, Keni a Tanzanii. Po útocích z 11. září využila al-Káida videa a zvukové záznamy k oslavě různých teroristických útoků a varování před dalším násilím. al-Káida rovněž publikovala výcvikové materiály, jako je Encyklopedie afghánského džihádu, výcvikové video z roku 2001 a pozdější rukopisy, například "Ve stínu kopí", které sloužily k výcviku teroristů a šíření světonázoru al-Káidy a ospravedlňování násilí. al-Káida tedy nezůstala omezena jen na jednu formu propagandy, jako jsou rozhovory či písemná prohlášení. Tato různorodá forma komunikace pravděpodobně umožnila al-Káidě oslovit širší publikum, zejména díky kombinaci psaného textu a audiovizuálních záznamů, což jí pomohlo překonat technologické i gramotností bariéry. al-Káida rozhodně není sama v tom, že využívá internet. Dnes téměř každá významná teroristická nebo

---

⁴⁵ DOLAH. *Ako vyzerá propaganda Islámského štátu*. Ing. Michal Mik. Mojevideo. [online] (2015). https://www.mojevideo.sk/video/24e34/ako_vyzera_propaganda_islamskeho_statu.html
THE WALL STREET JOURNAL. *Islamic State's Latest Propaganda Campaign: Don't leave*. [online]. YouTube (2015) <https://www.youtube.com/watch?v=5aX9XiddAvA>

povstalecká skupina provozuje sofistikované webové stránky. Nicméně, al-Káida je v tomto ohledu jedinečná, jde hlavně o rozsah její přítomnosti na internetu. Podle jednoho odhadu existuje v kyberprostoru kolem 4000 webových stránek, které slouží jako virtuální prostředí pro vedení džihádu.⁴⁶

5.2.1 Rekruti

Potenciální rekruti al-Kájdy, žijící v tomto mediálně nabitém prostředí jsou jakoby neusměrnění energičtí jedinci, hledající vedení a směr. Touží pochopit svou identitu, svůj význam a svou roli ve světě. Mají neposkytnutou potřebu definovat sebe sama, a al-Káida nabízí odpovědi na tyto otázky. Všichni, kdo překročili práh a začali proces indoktrinace, opakovaně zdůrazňují, že něco hledali. Schopnost al-Kájdy je přimět k násilí je zakořeněna v jejich touze. Podle toho, co hledají, spadají do čtyř širokých kategorií: toužící po pomstě, toužící po statusu, toužící po identitě a toužící po vzrušení. Diskuse o jejich hledání přímo ukazuje na to, jak se může jejich cesta změnit. Důležité je si uvědomit, že tyto kategorie se týkají potenciálních rekrutů, nikoliv členů al-Kájdy nebo zanícených příznivců. Jakmile mladý muž „překročí práh“ a zahájí proces indoktrinace, jeho prostředí se dramaticky mění. Je izolován, indoktrinován a jeho pohled na svět se mění do podoby kultovní zanícenosti, která ho psychologicky odlišuje od jeho stavu před indoktrinací. Jakmile potenciální rekrut vstoupí do procesu, již není vhodným cílem pro protiradikalizaci pozitivním vlivem, protože je nepravděpodobné, že by slyšel opačnou zprávu, a šance, že by měl možnost na ni reagovat nebo ji objektivně interpretovat, je zanedbatelná.⁴⁷

---

⁴⁶ Rabasa, Angel, Peter Chalk, Kim Cragin, Sara A. Daly, Heather S. Gregg, Theodore W. Karasik, Kevin A. O'Brien, and William Rosenau, *Beyond al-Qaeda: Part 1, The Global Jihadist Movement*. [online] Santa Monica, CA: RAND Corporation, 2006. <https://www.rand.org/pubs/monographs/MG429.html> Also available in print form. ISBN:978-0-8330-3930-9 s. 7-22

⁴⁷ VENHAUS, John. *Why Youth Join al-Qaeda*. [online]. Lise Grande. United States Institute of Peace. <https://www.usip.org/sites/default/files/resources/SR236Venhaus.pdf>

5.2.2 Inspire

V létě roku 2010 al-Káida na Arabském poloostrově (AQAP) vydala první číslo svého anglicky psaného časopisu Inspire na internetu. Tenhle 67stránkový online magazín rychle zaujal pozornost na diskusních fórech džihádistů, mezi zpravodajskými službami a v národních médiích. I když někteří ho považovali za jen krátkodobý hit nebo jen staré věci v novém kabátě, AQAP od té doby vydala celkem 17 čísel, která byla všechna snadno dostupná online. Tyhle e-magazíny byly stahovány a prohlíženy tisíckrát a úřady ve Spojených státech, Velké Británii a Austrálii je našly u více než desítky podezřelých teroristů. Inspire se vyznačuje skvělou grafikou a profesionálním zpracováním, a spojuje ideologický obsah s praktickými návody a dovednostmi. Tyhle prvky mají najednou zvýšit motivaci a snížit překážky pro ty, který by se chtěli zapojit do terorismu, a tak podnítit "udělej si sám" přístup, který vede k teroristickým činům. Ačkoli tento přístup není úplně nový, Inspire ho rafinuje lépe než jakýkoliv jiný al-Káidův propagandistický produkt dosud. Přesto se stále vede veřejná debata o tom, jestli a jak může čtení online magazínu přimět jednotlivce ke spáchání teroristického činu. Jméno magazínu je převzaté z verše v Koránu: „And inspire the believers to fight“.⁴⁸

- **1. díl**

První číslo je kompletně ilustrovaný dokument o 67 stránkách, který zahrnuje rozhovor s vůdcem Al-Káidy na Arabském poloostrově (AQAP) Nasserem al-Wahayshím a článek od radikálního klerika z Jemenu, Anwara al-Awlakiho. Magazín také poskytuje praktické informace svým čtenářům, například článek popisující, jak vyrobit bombu z běžných domácích produktů, a jeden vysvětlující použití šifrovacího softwaru v sekci nazvané "Otevřený zdroj džihádu". Další dvě sekce, "Historie a strategie" a "Příběhy", se zaměřují na násilnou džihádistickou zkušenost a nabízejí osobní historky od mudžáhidů. Kromě toho jsou v magazínu zahrnuty i opublikované projevy a texty hlavních postav Al-Káidy, jako jsou Usáma bin Ládín, Ajmán al-Zawáhirí a Abú Musab al-Súrí, které byly

---

⁴⁸ Lemieux, A. F., Brachman, J. M., Levitt, J., & Wood, J. (2014). *Inspire magazine: A critical analysis of its significance and potential impact through the lens of the information, motivation, and behavioral skills model. Terrorism and Political Violence*, [online]. 1(1), 1-18. doi: 10.1080/09546553.2013.828604 https://scholarworks.gsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1026&context=communication_facpub

přeloženy do angličtiny, a dopis adresovaný *al-Šabábu*⁴⁹ ve prospěch aktivit této skupiny.⁵⁰

Obrázek č. 6 – 1. díl Inspire

https://en.wikipedia.org/wiki/Inspire_%28magazine%29

- 2. díl

Články v druhém vydání časopisu Inspire radí příznivcům ve Spojených státech a v dalších západních zemích, aby se vyvarovali cestování do zahraničí za účelem připojení se k teroristickým organizacím. Místo toho se jim doporučuje provádět teroristické útoky přímo ve svých domovských zemích. Oddíl v časopise Inspire s názvem "Open Source Jihad", který napsal Yahya Ibrahim, přináší manuál zdrojů, který umožňuje "muslimům trénovat doma namísto riskování nebezpečného cestování do zahraničí"⁵¹ a navrhuje několik způsobů, jak provádět "individuální džihád", který způsobuje masové ztráty na životech a ekonomické škody. "Důrazně povzbuzujeme naše bratry, aby vedli džihád na americké půdě"⁵² píše Ibrahim,

⁴⁹ al-Šabáb je hnutí mladých bojovníků více známé jako aš-Šabáb, je teroristická skupina islámských vzbouřenců, kteří povstali během války v Somálsku, a usiluje o vytvoření islámského státu v Somálsku.

⁵⁰ Zimmerman Katherine. *Expanding the Campaign of Violence: Al-Qaeda in the Arabian Peninsula's English – Language Magazine*. [online]. Kagan W. Federick. Critical Threats. (2010). <https://www.criticalthreats.org/analysis/expanding-the-campaign-of-violence-al-qaeda-in-the-arabian-peninsulas-english-language-magazine>

⁵¹ ADL. *Al-Qaeda English Magazine Calls for Terror Attacks in the U. S.* [online]. (2010). <https://www.adl.org/resources/news/al-qaeda-english-magazine-calls-explosives-us-bound-aircraft#.UOMLkFfQt-0>

⁵² Tamtéž

"abychom zabili hada, udeřte ho do hlavy."⁵³ Článek obsahuje fotografii panoramatu Chicaga, zřejmě předvídající teroristický útok na synagogy v oblasti Chicaga dne 29. října. AQAP převzala odpovědnost za tento útok 5. listopadu 2010.⁵⁴

- **3. díl**

Celý obsah tohoto čísla je zaměřen na "Operaci Krvácení" - jméno, které údajně AQAP přisoudilo svému plánu z října 2010 na zaslání nákladních zásilek s výbušninami do Spojených států. Inspire uvádí, že cílem tohoto plánu bylo způsobit "krvácení v leteckém průmyslu, což je odvětví tak klíčové pro obchod a dopravu mezi Spojenými státy a Evropou".

Obrázek č. 7 – Inspire magazín

<https://www.criticalthreats.org/analysis/expanding-the-campaign-of-violence-al-qaeda-in-the-arabian-peninsulas-english-language-magazine>

5.2.3 Videá al-Káida

I když al-Káida nebyla první skupinou, která by zaznamenávala své útoky na video, stala se mistrem využívání video propagandy, část které dodává prostřednictvím *As-Sahab*⁵⁵, své mediální produkční společnosti. Pro nedůvěřivé diváky *As-Sahab* připomíná jakýkoli jiný arabštinou vysílající zpravodajský kanál. Obsahuje profesionální práci s kamerou, zpravodajské pruhy a své vlastní logo, které je stále přítomné v pravém horním rohu obrazovky. Poté, co je obsah *As-Sahabu* upraven, je šifrován a přenesen do distribučního centra al-Káidy pro

---

⁵³ Tamtéž

⁵⁴ Tamtéž

⁵⁵ *As-Sahab* je oficiální mediální křídlo hlavního vedení al-Káidy se sídlem v Pákistánu a Afghánistánu.

propagandu, al-Fajr Media Center, které je zodpovědné za nahrání videa na určené mateřské weby a informování džihádického hnutí prostřednictvím různých distribučních seznamů. V roce 2007 As-Sahab vydávalo video každé tři dny, přičemž pouze v tomto roce bylo zveřejněno devadesát sedm videí. Tato síť se specializuje na plnohodnotné dokumenty, jako je například "Knowledge is for Acting Upon: The Manhattan Raid", čtyřicetiminutový profesionálně upravený film, který zachycuje historii al-Káidy od jejích skromných počátků *mujahideen*⁵⁶ v Afghánistánu až po útoky z 11. září. Film je doplněn titulky v bezchybné angličtině a je dostupný v několika jazycích. Další video, "The Power of Truth", kombinuje scény al-Káidy, kde lídři vyjadřují řetězec obvinění proti Spojeným státům, s výňatky z projevů významných Američanů, jako je generál Tommy Franks, který pronáší prohlášení, jež zdánlivě podporují argumenty al-Káidy.⁵⁷

5.3 Taliban

Ve 21. století už nejsou kalašnikovovy jenom zbrojí, kterou je možné ovládnout celou zemi. V dnešních konfliktech mají obrovský vliv média, komunikace a propaganda, které ovlivňují myšlení a srdce místních lidí. Taliban to pochopil už před mnoha lety. I když měl Taliban pověst hnutí, které se bojí technologií — v 90. letech dokonce zakázal televizi a internet — začal se v raných 2000. letech zajímat o moderní technologie. I když jejich ideologie může působit "středověkým" dojmem, není divu, že se chopili možností, které technologie nabízejí. Stejně jako jakákoliv politická strana, vláda nebo skupina ozbrojenců v dnešní době, i Taliban pochopil výhody online komunikace pro dosažení svých politických cílů. Válka se už nevede jenom na bojištích, ale i prostřednictvím sdělovacích prostředků a propagace. Chytré telefony jsou teď novým nástrojem, který může být ještě mocnější než ty starší. Před více než desetiletím Taliban spustil svůj webový portál "Hlas džihádu" a v roce 2011 si zřídil oficiální účet na Twitteru. Cílem bylo získat podporu od Afghánců, jak uznal jeden mluvčí Talibanu: "Dnes už válku nelze vyhrát bez médií. Média působí na srdce spíše než na tělo, zatímco zbraň míří na tělo. Když srdce podlehne, bitva je vyhrána a tělo je poraženo." Taliban už dávno neoperuje ve stínech, ale hojně využívá aplikace jako WhatsApp, Twitter,

---

⁵⁶ Mujahideen (Mudžáhid) – lidi, kteří se angažují a bojují v boji- džihádu

⁵⁷ Dilegge, Dave. *Global Radical Islamist Insurgency: Al Qaeda and Islamic State Networks Focus: A Small Wars Journal Anthology*. Velká Británie, iUniverse, 2016. ISBN: 9781491788059

Facebook a Telegram. Používají různé jazyky včetně paštštiny, *dari*⁵⁸, *urdu*⁵⁹, arabštiny a angličtiny, aby komunikovali s různými skupinami, včetně novinářů a Afghánců. Jejich cíle jsou jasné: ospravedlnit boj proti afghánské vládě a cizím vojskům, hlásat své vojenské úspěchy a demoralizovat nepřátele, propagovat svou extremistickou islamistickou ideologii a navazovat komunikaci s afghánským obyvatelstvem po celé zemi. I když v Afghánistánu stále dominují kalašnikovovy a bomby jako hlavní nástroje teroru, sociální média nyní čelí stále naléhavějším etickým dilematům týkajícím se využívání svých platform příznivci Talibanu. Jejich situace je komplikovaná, ale je nezpochybnitelným faktem, že Taliban se dopustil mnoha válečných zločinů a porušení lidských práv, za což by měl být držen odpovědný. Stejnou odpovědnost by měly nést i komunikační platformy, které jim poskytují hlas.⁶⁰

5.3.1 Rekruti

Taliban získává nové členy především z místních komunit. To mohou být lidé spojení s náboženskými školami, místními vůdci nebo obcemi a kmeny. Existují tací, kteří jsou přesvědčeni o věci, a jiní, kteří se k boji připojují méně záníceně. Dříve nováčci bývali nasazováni mimo své domovské oblasti, ale teď se tato strategie mění. Taliban se snaží zapojit více místních lidí a tak posílá své bojovníky a velitele právě do jejich oblastí. Existuje rozdíl mezi náborovými kampaněmi, které zapojují celé komunity, a těmi, které cílí na jednotlivce. Taliban se také snaží získat do svých řad více vzdělaných lidí z měst, jako je třeba Kábul. To by mělo posílit jejich komunikační dovednosti a přinést organizaci více technických a lékařských znalostí.⁶¹

---

⁵⁸ Darí je perský jazyk mluvený na území Afghánistánu

⁵⁹ Urdu nebo Urdština je indoiránský jazyk blízkce příbuzný hindštině.

⁶⁰ LAMENSCH, Maria. *The Fall of Kabul: When Platforms Enable Propaganda*. [online]. Centre for International Governance Innovation. 2021 <https://www.cigionline.org/articles/the-fall-of-kabul-when-platforms-enable-propaganda/>

⁶¹ European Asylum Support Office. *Afghanistan: Taliban Strategies – Recruitment*. [online]. Lucembursko. 2012. <https://www.refworld.org/reference/countryrep/easo/2012/en/91808>

5.3.2 Azan

Od března 2013 do léta 2014 vyšlo šest čísel magazínu AZAN, každé s průměrně 50 stránkami. Jeho název je odvozen z arabského slova "أَذَان", což znamená "volání k modlitbě". Redaktoři magazínu mění původní význam slova tím, že do názvu přidávají větu: "Volání k džihádu". I když magazín nebyl oficiálně označen za výtvar konkrétní džihádistické skupiny a na jeho obálce nejsou zobrazeny vlajky žádných konkrétních organizací, jeho důraz na otázky související s Pákistánem naznačuje, že stojí za ním Taliban v Pákistánu. Azan se inspiroval časopisem Inspire a sdílí s ním společná témata. Avšak zatím nedokázal dosáhnout stejné úrovně, pokud jde o prezentaci provozního obsahu, jako jsou pokyny k provedení teroristických útoků či návody na výrobu bomb. Stejně jako Inspire, i Azan vyzývá své čtenáře, aby s magazínem udržovali kontakt a poskytovali zpětnou vazbu. Články v Azanu naznačují, že magazín si klade za cíl oslovit dva hlavní okruhy čtenářů: muslimy na Západě a muslimy aktivní v různých oblastech džihádu po celém světě. Pokud jde o obsah, magazín se zaměřuje jak na praktické téma (například, jak se vyrovnat s drony), tak na ideologické otázky (například útoky na západní hodnoty a zesměšňování USA). Zda bude magazín nadále vydáván a zda si zachová stejný směr v budoucích číslech, nebo se vyvine do vlastní podoby.⁶²

- **1. díl Azan**

První vydání časopisu Azan: Volání k džihádu, online magazín v angličtině s džihádistickou tematikou o 80 stránkách, bylo objeveno, i když se zdá, že ho zveřejnili teroristé v Afghánistánu a Pákistánu v březnu. Jedna z článků vyzývala muslimy po celém světě, aby se pokusili hackovat nebo manipulovat s drony. Magazín tvrdil, že pákistánská armáda spolupracuje s USA a nepřátelsky se nepostavuje Indům. Vydání obsahovalo výňatky z projevů *Mully Omara*⁶³ a Usámy bin Ládina. Jeden článek kritizoval Malalu Júsfzajovou, čtrnáctiletou školní dívku, kterou Taliban v roce 2012 postřelil za její angažovanost ve prospěch ženského

---

⁶² International Institute for Counter Terrorism. *AZAN Magazine – Profile Analysis*. [online]. Reichman Univerzity. <https://ict.org.il/UserFiles/JWVG-Azan-92014.pdf>

⁶³ Mully Mohammad Omar bývalý vůdce Talibanu.

vzdělání. Plná stránka s portrétem prezidenta Obamy měla nápis "Hledá se pouze mrtvý. Barack Obama masový vrah. Odměna: v posmrtném životě".⁶⁴

Obrázek č. 8 – Azan magazín

<https://zenpundit.com/?p=21971>

5.3.3 Videa Taliban

V roce 2006 začala být viditelná masivní produkce videí od Talibanu, kdy se začaly objevovat různé "mediální studia" Talibanu. Na začátku se většina těchto videí produkovaných Talibanem realizovala prostřednictvím mediálního ramene al-Káidy, známého jako As-Sahab Media. Nicméně, vzniklo několik dalších "mediálních studií" spojených s Talibanem, a tak už nejsou propagandistická videa Talibanu závislá pouze na As-Sahab. Studia jako Mana-ul Jihad, al Hijrat a El Emarah vyrábějí a šíří videa Talibanu, která jsou oficiálně schválena Islámským emirátem Afghánistán. Mnoho regionálních videí od Talibanu spolupracuje s mezinárodními studii produkce videí, aby dosáhly vyšší kvality a efektivity při šíření propagandy a nábory džihádistů po celém světě. Zatímco producenti videí

⁶⁴ MICKOLUS, Edward F. *Terrorism, 2013-2015: a worldwide chronology* [online]. Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2016, ©2016 [cit. 2024-03-08]. ISBN 978-1-4766-2589-8. Dostupné z: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/natl-ebooks/detail.action?docID=4625107>

Talibanu mohou poskytnout samotné záběry, pokročilejší producenti videí dokážou vytvořit příběh a emocionální náboj, který demonizuje USA a posiluje morálku džihádistů.⁶⁵

---

⁶⁵ Johnson, Thomas H.. *Taliban Narratives: The Use and Power of Stories in the Afghanistan Conflict*. Spojené státy americké, Oxford University Press, 2018. ISBN: 978-0190840600

6 Boj Evropské unie proti propagandě

Je nové, že Unie identifikuje hlavní hrozbu propagandy pocházející od států v 21. století. Dříve se hlavní obavy týkaly ne-státních ozbrojených skupin, jako jsou teroristé, mezi něž patřili například al-Káida a Daesh. Podle Rady se od roku 2011 mezi 4000 a 5000 občanů EU vydalo do konfliktních zón, jako jsou Irák a Sýrie. Na začátku 21. století se Gilles de Kerchove, koordinátor EU pro boj proti terorismu, zaměřil na boj proti radikalizaci jako hlavní cíl svého mandátu. Vyzýval členské státy a instituce EU, aby se postavily proti propagandě, která by mohla přimět občany k připojení se k ozbrojeným teroristickým skupinám. Kromě analýzy narativů šířených těmito skupinami byl důraz i na distribuční síť tohoto obsahu (online i offline) v rámci Evropské unie. Sociální sítě, temný web a různé šifrované komunikační aplikace, jako je WhatsApp nebo Telegram, byly sledovány kvůli logistickým a propagandistickým příležitostem, které mohly nabídnout teroristickým skupinám pro nábor a operace v Evropě. EU se snažila tomu čelit. Evropská unie se snaží fungovat jako "koordináční fórum" mezi členskými státy, podporující sdílení informací a výměnu osvědčených postupů, zatímco vyvíjí na nadnárodní úrovni výzkumné a zpravodajské iniciativy zaměřené na zachycení takového obsahu. V roce 2015 Europol vytvořil speciální jednotku (EU IRU), která je určena k boji proti teroristické propagandě na internetu. Cílem této jednotky je "detekovat obsah podporující terorismus a násilný extremismus online"⁶⁶. Kromě svých zpravodajských cílů vydává pravidelné zprávy, jako je "Online jihadistická propaganda - Roční přehled", který hodnotí narativy šířené (v tomto případě jihadistickými aktéry) a aktéry a sítě zapojené do jejich šíření. Stejně jako Evropská unie, i Evropský parlament naléhá na členské státy a evropské instituce, aby aktivně podporovaly a financovaly výzkum prováděný odborníky a akademiky zabývajícími se těmito otázkami. Ve svém usnesení z roku 2016 apeluje na každý členský stát, aby se zaměřil na vyšetřování a efektivní boj proti hlavním sociálně-demografickým faktorům, které přispívají k zranitelnosti vůči radikalizaci. Mimo jenom rozpoznání a identifikaci propagandistického obsahu, doufá Evropská rada, že Evropská unie bude aktivně pracovat na tom, aby zabránila teroristům v

---

⁶⁶ ROBIN, Marie. *European anti-propaganda policies*. [online]. Foundation Robert Schuman. 2023. <https://server.www.robert-schuman.eu/storage/en/doc/questions-d-europe/qe-665-en.pdf>

používání internetu k radikalizaci, náboru a podněcování k násilí. Jak toho dosáhnout? Za prvé, rychlým odstraněním příslušného obsahu. Dále pak stanovením dočasných zákazů jeho šíření. S novým nařízením přijatým dne 29. dubna 2021 má EU za cíl vnucovat internetové platformy a poskytovatele, kteří operují v EU, aby do jedné hodiny po upozornění příslušnými orgány členských států odstranili teroristický obsah ze svých platforem nebo jej zablokovali ve všech členských státech. Tato pravidla se vztahují na jakéhokoli poskytovatele služeb, bez ohledu na to, kde mají své sídlo. Nařízení pokrývá veškerý obsah, který buď podněcuje k teroristickým činům, poskytuje návody k jejich provedení nebo vyzývá k účasti v teroristických skupinách. EU má jasný záměr: rychlými opatřeními doufá, že zabrání šíření urážlivého obsahu na internetu, jak jsme viděli v případech, jako byl útok v Christchurch v březnu 2019, kdy útočník vysílal svůj zločin na Facebooku, nebo širokého šíření fotografií těla Samuela Patyho na Twitteru v říjnu 2020.⁶⁷

6.1 Nové nařízení parlamentu a rady EU

Od 7. června 2022 je v platnosti Nařízení (EU) 2021/784 o řešení šíření teroristického obsahu online. To znamená, že internetové společnosti v EU musí rychle jednat, aby zabránily zneužití svých služeb k šíření teroristického obsahu. Tento nový právní rámec má za cíl zamezit teroristům v jednoduchém využívání internetu k náboru, podněcování útoků, poskytování výcviku a oslavování jejich zločinů. Za negativní příklady můžeme považovat přímé přenosy teroristických útoků, například v Christchurch na Novém Zélandu v roce 2019 a v Buffalu ve Spojených státech v květnu 2022. Aby se zajišťovala hladká aplikace tohoto Nařízení, Komise po jeho vstupu v platnost 7. června 2021 pořádá workshopy pro členské státy a HSPs⁶⁸. Europol vytvořil evropskou platformu pro řešení nelegálního obsahu online (PERCI), která má podpořit provádění tohoto Nařízení. Tím se zaručuje, že HSPs mohou přijímat příkazy k odstranění obsahu od členských států prostřednictvím společného zabezpečeného kanálu. Generální ředitelství pro migraci a vnitřní záležitosti Komise poskytuje zvláštní webové stránky o teroristickém obsahu online. Můžete zde najít informační letáky, online

---

⁶⁷ ROBIN, Marie. *European anti-propaganda policies*. [online]. Foundation Robert Schuman. 2023. <https://server.www.robert-schuman.eu/storage/en/doc/questions-d-europe/qe-665-en.pdf>

⁶⁸ HSPS- faculty of Human, Social and Political Science

registr příslušných národních autorit a kontaktních míst, který je neustále aktualizován. Na webu také najdete informace o Evropském internetovém fóru, kde se diskutuje o trendech a vývoji využívání internetu teroristy a zneužívání dětí online.⁶⁹

---

⁶⁹ WAHL, Thomas. *Rules on Removing Terrorist Content Online Now Applicable*. [online]. ecurim. 2022. <https://eucrim.eu/news/rules-on-removing-terrorist-content-online-now-applicable/>

7 Výzkumné šetření

Jedním z cílů bakalářské práce mělo být porovnání propagandistických materiálů vydávané islamistickými džihádistickými organizacemi, konkrétněji časopisů a videí. Teroristické organizace byly vybrány podle počtu teroristických útoků (vlivem a aktivitou) po světě ať už v minulosti nebo v současné době. U časopisů je porovnáváno: zaměření, obsah a cílová skupina. U videí: obsah, zpracování, cíl a cílové publikum.

1.

Teroristická organizace	Útoky
al-Káida	1998 Keňa
	2001 USA
	2002 Bali
	2004 Madridské vlaky
	2005 Londýn
	2009 Džakarta, Bagdád, vojenská základna Fort Hood
	2011 letiště Domodedovo
	2015 Paříž
	2016 Brusel
	2017 Mnachester a Barcelona
ISIS (Islámský stát v Iráku a Sýrii)	2015 Tunisko, Paříž, Egypt, Jemen, Bejrút a Bagdád
	2016 Berlín

	2017 Manchester a Katalánsko
	2020 Vídeň
Taliban	Po roce 2001 Útok na americké mezinárodní síly, diplomatické mise, základny NATO
	od roku 1978 do 2021 Afghánsko-talibánský konflikt

2.

Časopisy	
Zaměření	
Isnpire	Byl vydáván al-Káidou na Arabském poloostrově a zaměřoval se na inspiraci jednotlivců v západních zemích k provádění samostatných teroristických útoků, náborem nových členů a ideologie
Dabiq	Byl vydáván ISIS a zaměřoval se na propagaci ideologie, náborem nových členů a cílů ISIS, včetně výzvy k džihádu a ospravedlňování teroristických útoků.
Azan	Byl vydáván Talibanem a zaměřoval se na podporu ideologie Talibanu, náborem nových členů a propagaci jeho cílů v rámci afghánského konfliktu.

3.

Obsah	
Inspire	Obsahoval editoriály, taktické rady, instruktážní materiály, rozhovory s bojovníky, náboženské texty a propagandistické ilustrace zaměřené na rekrutování jednotlivců k samostatným teroristickým útokům a návod na výbušniny a lokací.
Dabiq	Obsahoval editoriály, prohlášení vůdců ISIS, články ospravedlňující násilí, propagandistické příběhy, náboženské texty a teologická argumentace, obrázky a ilustrace, zprávy o úspěších a aktivitách ISIS, apokalyptické prvky a i ukázka brutality a extremismu.
Azan	Obsahoval editoriály, rozhovory a profilování bojovníků, taktické rady a strategie, náboženské a ideologické texty, propagandistické obrázky a ilustrace, zprávy a aktualizace

4.

Cílová skupina	
Inspire	Zaměřoval se na jednotlivce v západních zemích a byl koncipován tak, aby oslovil „vlčí osamělost“ potenciálních teroristů a podněcoval je k provádění samostatných útoků.
Dabiq	Cílil především na západní publikum a byl určen pro šíření ideologie ISIS v mezinárodním měřítku
Azan	Byl zaměřen na afghánské obyvatelstvo a měl za cíl podporovat ideologii Talibanu a rekrutovat nové členy v rámci afghánského konfliktu

5.

Videa	
Obsah	
al-Káida	Její videa se často zaměřují na politická poselství, kritiku Západu a západních intervencí, oslavu útoků proti Západu a propagaci její ideologie.
ISIS	Videa ISIS se často zaměřují na brutalitu a násilí, včetně poprav rukojmích, veřejných poprav nepřátel a teroristických útoků. Zahrnují také propagaci chalífátu a výzvy k džihádu.
Taliban	Videa Talibanu se obvykle zaměřují na propagaci ideologie Talibanu a oslavu bojovníků, kteří bojují proti afghánské vládě a zahraničním silám.

6.

Zpracování	
al-Káida	Zaměření na formálnější a političtější prezentaci s důrazem na argumentaci a ideologické poselství.
ISIS	Je známá pro své vysokokvalitní videoprodukce s důrazem na dramatické a brutální scény, které mají vyvolat strach a šok.
Taliban	Často mají jednodušší produkci a méně dramatický styl

7.

Cíl a cílové publikum	
al-Káida	Zaměřuje se na politické poselství a oslovovat sympatizanty a podporovatele teroristických útoků. Jako cílové publikum jsou často politicky motivovaní sympatizanti a jednotlivci sdílející jejich ideologii proti Západu a západním hodnotám.
ISIS	Zaměřuje se na šíření strachu a rekrutuje bojovníky ze zahraničí a vyzývá jednotlivce k provedení samostatných teroristických útoků. Cílové publikum zahrnuje mladé jednotlivce, kteří jsou náchylní k radikalizaci a hledají smysl a příslušnost.
Taliban	Slouží k propagaci ideologie Talibanu, oslavě bojovníků a vytváření dojmu, že Taliban je silnou a nezkrotnou silou a hlavně ve všech směrech lepší než byla afghánská vláda. Jako cílové publikum je domácí obyvatelstvo Afghánistánu a Pákistánu, zejména na venkově kde má organizace velkou podporu.

7.1 Výsledek výzkumného šetření

Hned z první tabulky je zřejmé, že al-Káida a ISIS jsou organizace s největším počtem útoků ve 21. století v různých zemích. Na rozdíl od Talibanu, který tolik útoků nepodnikl. Od al-Káidy a ISIS se Taliban liší tím, že dokázal válčit s Afghánistáckou vládou dlouhých 42 let a nakonec vyhrát, z toho důvodu byl Taliban zařazen do této tabulky jako jedna z neaktivnějších teroristických organizací.

Druhá, třetí a čtvrtá tabulka se zabývá porovnáním časopisů vydávané již zmíněnými teroristickými organizacemi. Z druhé tabulky vyplývá, že zaměření časopisů jsou vesměs stejná. Všechny časopisy se zaměřují na ideologii a na rekrutování nových členů. Patrné rozdíly jsou v tom, že Inspire se též zaměřoval hlavně na sympatizanty al-Káidy a nabádal je k provádění samostatných útoků. V případě časopisu Dabiq, ten se víc zaměřoval na ospravedlňování teroristických

útoků ISIS. V tomto porovnání zůstal časopis Azan spíše na domácí půdě a než aby ovlivňoval Západ, zaměřil se na Afghánsko-talibánský konflikt, kde vytyčoval údajné cíle Talibanu.

Třetí tabulka se zabývá obsahem časopisů. Obsahově se časopisy od sebe moc neliší, obsahují editoriály, prohlášení vůdců, náboženské texty a hlavně ilustrace a obrázky. Hlavní rozdíl je, že ISIS se ve svém časopisu Dabiq nebojí poukázat i na jejich brutalitu a extremismus. al-Káida si v Inspire vybrala cestu oslovení svých sympatizantů a přidala jim i návody na výbušniny s lokacemi útoku. Taliban přidal ještě do svého časopisu Azan, zprávy a aktuality ohledně afghánsko-talibánského konfliktu.

Čtvrtá tabulka popisuje cílové skupiny časopisů. Inspire a Dabiq jsou v tomto ohledu stejné, jejich cílová skupina jsou lidé západních zemí s jedním rozdílem, Inspire byl spíše mířený na lidi, co se cítili osamělí, izolovaný, snadný terč a zmanipulování k provedení teroristického útoku. Cílová skupina Azanu byli především Afghánci, aby se přidali na stranu Talibanu.

Od páté tabulky až do sedmé se porovnávají videa vydávané teroristickými organizacemi. Pátá tabulka rozebírá obsah videí, kde už jsou značné rozdíly. Samozřejmě že strategie zmíněných teroristických organizací mají své podobnosti jako: proslovy vůdců, ospravedlňování útoků, šíření ideologie a samotné útoky, ale v případě al-Káidy se jedná i o dlouhé proslovy Usámi bin Ládina nebo Ajmána Zavahrí s politickým nádechem a jejich nenávisti k západu. Video ISIS se liší především jejich brutalitou, krutostí, násilím a neštítí se to poslat ve formě videa do světa. Talibánská videa obsahují spíše jejich nadřazenost vůči Afghánské vládě, a že jsou ve všech ohledech lepší a jejich boj se zahraničními silami, které se vměšují do konfliktu.

Šestá tabulka popisuje zpracování videí. Jak už autor psal v obsahu videa al-Káidy obsahovala spíše proslovy vůdců s politickým nádechem a s důrazem na argumentaci. Takže zpracování bylo velmi jednoduché, zvláště k technickému stavu mezi roky 2001 až 2011. Taliban je na tom velmi podobně, sice už s vyspělejší technikou, ale produkce je jednodušší a méně dramatický styl. V případě Talibanu a al-Káidy se spíše jedná o doručení zprávy a politických názorů. ISIS je v tomhle ohledu pravý opak. Video vydávaná ISIS jsou ve vysoké kvalitě a člověk si připadá,

že kouká na trajler k novému akčnímu filmu, ale opak je pravdou, jedná se o reálné scény z bojiště a brutální scény, samozřejmě upravené, které mají vyvolat strach a chaos.

Sedmá tabulka popisuje cíl a cílové publikum vydávaných propagandistických videí. Cíle videí ISIS a al-Káidy jsou stejné, oslovit sympatizanty a podporovatele a nabádat je aby provedli samostatný teroristický útok. Liší se, však v cílovém publiku kdy ISIS cílí spíše na mladé jednotlivce, kteří jsou náchylní k radikalizaci, hledají smysl a někam kam by zapadli, zatím co al-Káida hledá politicky motivované jedince, kteří sdílí jejich ideologii proti Západu a západním hodnotám. Jak už bylo zmíněno v předchozích odstavcích, Taliban chce dát najevo, že jsou a budou lepší než afghánská vláda a jejich cílové publiku je obyvatelstvo Afghánistánu a Pákistánu, zejména venkov kde má organizace velkou podporu.

Závěr

Propaganda džihádu se stala s příchodem internetu a sociálních sítí jednou z nejdůležitějších zbraní teroristických organizací a s vývojem a adaptací pokročilejších technologií, představuje hrozbu nejen pro Evropu ale celých svět. Teoretická část byla autorem napsána s cílem objasnit základy vzniku teroristických organizací a jejich ideologie. Dále strategie teroristických organizací v propagování své ideologie na internetu a sociálních sítích a jaký vliv má na radikalizaci. Autor se také věnoval nejznámějším časopisům a videím, které teroristické organizace vydávali mimo jiné za účelem radikalizace a jak Evropská unie bojuje proti takovéto propagandě na internetu a zamezení jejímu šíření.

Hlavním cílem bylo porovnání propagandistických materiálů teroristických organizací, které byly vybrány podle počtu teroristických útoků (vlivem a aktivitou) po světě ať už v minulosti nebo v současné době. Autor si vytyčil kritéria, podle kterých porovnával propagandistické časopisy a videa. Pro dosažení cíle použil autor komparativní metodu pomocí tabulek. Dalším cílem bylo zkoumat, jak Evropská unie bojuje s propagandou, kterou vydávají teroristické organizace na internetu.

Z výzkumu vyšlo najevo, že i když jsou to všechno propagandistické materiály teroristických organizací a ve většině případů velice podobné, každá z nich má odlišnou strategii, co se týče obsahu a na které lidi se snaží zaměřit pro případnou radikalizaci. To znamená že, al-Káida a Taliban, organizace, které jsou si navzájem oporou a „inspirací“, mají podobnou strategii a obě organizace se snaží cílit do politické sféry videi proslovů svých vůdců a odůvodnění jejich činů. Jejich rozdíly se objevují až v cílovém publiku a obsahu. U al-Káidy jsou to obyvatelé Západních zemí a zobrazení, že jsou schopni za použití teroristických útoků dosáhnout svých cílů. Taliban cílí na obyvatele Afghánistánu a Pákistánu, kteří mají pomoci k upevnění legitimity Talibanské vlády v Afghánistánu a videi ukazují, jen jak je v talibanském Afghánistánu lépe, všechno funguje, ale nakonec se jedná o plané sliby a pokřivenou realitu. ISIS se snaží dát najevo, že se nebojí ničeho a jsou schopni pro svoji víru, cestu a ideologii udělat všechno a to ve jménu Alláha.

Autor přikládá velký význam nejen výzkumu, ze kterého je jasné, že propaganda džihádu jen tak nezmizí a teroristické organizace si najdou cestu jak dostat propagandu do světa skrze internet, ale také teoretické části. Myslí si, že strategie EU je účinná proti propagandě džihádu, ale nikdy nedojde k jejímu úplnému zastavení a proto by měla být připravená na případnou radikalizaci a poučená z předešlých teroristických útoků v Evropské unii.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ČEJKA, Marek. *Korán, meč a volební urna: zdroje a podoby islamismu*. Vydání první. Praha: Academia, 2020. 286 stran. Orient; sv. 37. ISBN 978-80-200-3014-6
2. TIBI, Bassam. *Islamism and Islam*. New Haven: Yale University Press, ©2012. xx, 340 s. ISBN 978-0-300-15998-1
3. VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2017. 319 stran. ISBN 978-80-7380-665-1
4. NEKOLA, David. *Islám a terorismus*. V Pstruži: Lukáš Lhořan, 2017. ISBN 978-80-906030-8-0
5. Viejo, Jesús Pérez, and Ángeles Martínez Boyé. *Radicalism and Terrorism in the 21st Century: Implications for Security*, edited by Anna Sroka et al., Peter Lang AG, 2017 ISBN: 978-3631675427
6. PLISKOVÁ, Kateřina. *Propaganda džihádu: časopisy Al-Káidy, Islámského státu a Tálibánu v angličtině*. První vydání. Brno: Barrister & Principal, 2016. 100 stran, 8 nečíslovaných stran obrazových příloh. ISBN 978-80-7485-113-1
7. Gani, Miriam, and Penelope Mathew, editors. *Fresh Perspectives on the "War on Terror"*. ANU Press, 2008. ISBN 9781921313745
8. Abu-Lughod, Lila. *Local contexts of Islamism in popular media*. Nizozemsko, Amsterdam University Press, 2006. ISBN: 978-9053568248
9. Hassan, Isyaku, and Latiff Azmi, Mohd Nazri. *Islamophobia in Non-Western Online Newspapers*. Velká Británie, Cambridge Scholars Publisher, 2021. ISBN: 978-1527566170
10. Neal, A. G., Youngelson-Neal, H. (2015). *Myth-Making and Religious Extremism and Their Roots in Crises*. Spojené státy americké: McFarland, Incorporated, Publishers. ISBN 978-0786498581
11. CHMELÍK, Jan. *Extremismus*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6
12. Aaron, David, editor. *Seeds of Jihad. In Their Own Words: Voices of Jihad-Compilation and Commentary*, RAND Corporation, 2008. ISBN: 978-0833044020.
13. MENDEL, Miloš. *Džihád: islámské koncepce šíření víry*. Vyd. 2., rozš. V Brně: Atlantis, 2010. ISBN 978-80-7108-316-0
14. BOURRIE, Mark. *Vražedná hra: jak Islámský stát láká nové bojovníky*. Překlad Marek PAVKA. 1. vydání. Brno: CPress, 2016. 239 stran. ISBN 978-80-264-1311-0.
15. Dilegge, Dave. *Global Radical Islamist Insurgency: Al Qaeda and Islamic State Networks Focus: A Small Wars Journal Anthology*. Velká Británie, iUniverse, 2016. ISBN: 9781491788059

Elektronické zdroje

1. The Meir Amit Intelligence and Terrorism Information Center. [online] <https://www.terrorism-info.org.il/en/global-jihad/>
2. GERSTEL, Dylan. *ISIS and inovative Propaganda: Conforting Extremism in the Digital Ag*. [online]. Swathmore International Relations Journal Iss. 1 (2016).

- <https://works.swarthmore.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1004&context=swarthmoreirjournal>
3. THE CARTER CENTER, [online] https://www.cartercenter.org/resources/pdfs/peace/conflict_resolution/countering-isis/dabiq-report-12-17-15.pdf
  4. SOBEK, Jakub, jakubsobek.blogspot, 2016. [online] <https://jakubsobek.blogspot.com/2016/01/dabiq-1-casopis-islamskeho-statu.html>
  5. rachel@shymanstrategies.com. *Islamic State's (ISIS, ISIL) Horrific Magazine*. [online] Raphael Shore. CLARION project. <https://clarionproject.org/2014/09/10/islamic-state-isis-isil-propaganda-magazine-dabiq-50/>
  6. DOLAH. *Ako vyzerá propaganda Islámského štátu*. Ing. Michal Mik. Mojevideo. [online] (2015). https://www.mojevideo.sk/video/24e34/ako_vyzera_propaganda_islamskeho_statu.html
  7. THE WALL STREET JOURNAL. *Islamic State's Latest Propaganda Campaign: Don't leave*. [online]. YouTube (2015) <https://www.youtube.com/watch?v=5aX9XiddAvA>
  8. O'Brien, and William Rosenau, *Beyond al-Qaeda: Part 1, The Global Jihadist Movement*. [online] Santa Monica, CA: RAND Corporation, 2006. <https://www.rand.org/pubs/monographs/MG429.html> Also available in print form. ISBN:978-0-8330-3930-9
  9. VENHAUS, John. *Why Youth Join al-Qaeda*. [online]. Lise Grande. United States Institute of Peace. <https://www.usip.org/sites/default/files/resources/SR236Venhaus.pdf>
  10. Lemieux, A. F., Brachman, J. M., Levitt, J., & Wood, J. (2014). *Inspire magazine: A critical analysis of its significance and potential impact through the lens of the information, motivation, and behavioral skills model. Terrorism and Political Violence*, [online]. 1(1), 1-18. doi: 10.1080/09546553.2013.828604 https://scholarworks.gsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1026&context=communication_facpub
  11. Zimmerman Katherine. *Expanding the Campaign of Violence: Al-Qaeda in the Arabian Peninsula's English – Language Magazine*. [online]. Kagan W. Federick. Critical Threats. (2010). <https://www.criticalthreats.org/analysis/expanding-the-campaign-of-violence-al-qaeda-in-the-arabian-peninsulas-english-language-magazine>
  12. ADL. *Al-Qaeda English Magazine Calls for Terror Attacks in the U. S.* [online]. (2010). <https://www.adl.org/resources/news/al-qaeda-english-magazine-calls-explosives-us-bound-aircraft#.U0MLkFfQt-0>
  13. LAMENSCH, Maria. *The Fall of Kabul: When Platforms Enable Propaganda*. [online]. Centre for International Governance Innovation. 2021 <https://www.cigionline.org/articles/the-fall-of-kabul-when-platforms-enable-propaganda/>
  14. European Asylum Support Office. *Afghanistan: Taliban Strategies – Recruitment*. [online]. Lucembursko. 2012. <https://www.refworld.org/reference/countryrep/easo/2012/en/91808>
  15. International Institute for Counter Terrorism. *AZAN Magazine – Profile Analysis*. [online]. Reichman University. <https://ict.org.il/UserFiles/JWMG-Azan-92014.pdf>

16. MICKOLUS, Edward F. *Terrorism, 2013-2015: a worldwide chronology* [online]. Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2016, ©2016 [cit. 2024-03-08]. ISBN 978-1-4766-2589-8. Dostupné z: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/natl-ebooks/detail.action?docID=4625107>
17. ROBIN, Marie. *European anti-propaganda policies*. [online]. Fondation Robert Schuman. 2023. <https://server.www.robert-schuman.eu/storage/en/doc/questions-d-europe/qe-665-en.pdf>
18. WAHL, Thomas. *Rules on Removing Terrorist Content Online Now Applicable*. [online]. ecurim. 2022. <https://eucrim.eu/news/rules-on-removing-terrorist-content-online-now-applicable/>

Seznam zkratek

ISIS - Islámský stát v Iráku a Sýrii

AQAP – al-Káida na Arabském poloostrově

EU – Evropská unie

IS – Islámský stát

USA – Spojené státy americké

Přílohy

Obrázek č. 1 - Strategie ISIS propagandy

<https://www.icct.nl/sites/default/files/import/publication/INGRAM-nato-chapter-21JUL17.pdf>

Obrázek č. 2 – 1. díl Dabiq

https://en.wikipedia.org/wiki/Dabiq_%28magazine%29

Obrázek č. 3 – 2. díl Dabiq

<https://yazkam.wordpress.com/2015/06/02/islamic-state-magazines-persuasive-recruitment-propaganda/>

Obrázek č. 4 – 3. díl Dabiq

<https://yazkam.wordpress.com/2015/06/02/islamic-state-magazines-persuasive-recruitment-propaganda/>

Obrázek č. 5 – Vývoj časopisu Dabiq

https://www.cartercenter.org/resources/pdfs/peace/conflict_resolution/countering_isis/dabiq-report-12-17-15.pdf

Obrázek č. 6 – 1. díl Inspire

https://en.wikipedia.org/wiki/Inspire_%28magazine%29

Obrázek č. 7 – Inspire magazín

<https://www.criticalthreats.org/analysis/expanding-the-campaign-of-violence-al-qaeda-in-the-arabian-peninsulas-english-language-magazine>

Obrázek č. 8 – Azan magazín

<https://zenpundit.com/?p=21971>